Punkt i protokollet PR 163/2018 rd

Plenum

Torsdag 21.2.2019 kl. 16.01—22.46

5. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om aktiesparkonton och lag om ändring av 40 § i lagen om Finansinspektionen

Regeringens proposition RP 279/2018 rd
Åtgärdsmotion AM 21/2017 rd
Utskottets betänkande EkUB 36/2018 rd

Första behandlingen

Andre vice talman Tuula Haatainen: Ärende 5 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger ekonomiutskottets betänkande EkUB 36/2018 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen.

Debatt

18.59 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä on siis kysymys osakesäästötileistä ja talousvaliokunnan mietinnöstä asiassa. Itse kuulun valtiovarainvaliokunnan verojaostoon, jossa parhaillaan sama asia on myös toisen lain yhteydessä käsittelyssä. Katselin tässä tätä meidän talousvaliokuntaryhmän... tähän mietintöönhän on sosiaalidemokraatit jättäneet oman vastalauseensa, jossa lopulta päädytään esittämään hylkyä. Ja varmasti edustaja Ihalainen täällä myöhemmin puhuu sitten tarkemmin [Lauri Ihalaisen välihuuto] tästä valiokunnan näkemyksen mukaan, mutta itse kyllä halusin tulla sanomaan, että tässä vastalauseessamme on ihan asiallisia kysymyksiä nostettu esiin.

Täällä nimittäin ensinnäkin todetaan se, että tämän esityksen myötä, joka on varsin kyseenalaista, että onko tällä niitä niin sanottuja myönteisen kansankapitalisimin kannalta oikeasti edistäviä vaikutuksia vai hyödyttääkö tämä vain sellaista väestönosaa, joka nytkin harrastaa aktiivista sijoitustoimintaa. Tässä kuitenkin kuulkaa todetaan, että veromenetykset saattaisivat liikkua siinä 160 miljoonan tienoilla, ja kyllä näinä päivinä haluaisin sen sanoa, että kun me täällä parhaillaan pohdimme sitä, että hallitus neljännen kerran jo leikkaa kaikkein heikoimmilta, esimerkiksi indeksejä, perusturvaa leikataan, pienituloisille eläkkeensaajille ei riitä rahaa, almanakassa hallituksella ei riitä koskaan pienituloisille, heikompiosaisille ihmisille tilaa, leikkauksia ainoastaan, niin onko todellakin varaa luoda kyseenalainen uusi muoto, ikään kuin uusi veropohjaa kaventava muoto siten, että se saattaa sitten yhteisestä kassastamme lohkaista jopa semmoisen 160 miljoonaa, ihan oikeasti. [Eero Heinäluoma: Hirveä summa!]

Me puhumme täällä tänä päivänä hyvin vakavasti esimerkiksi tilanteesta vanhusten hoivan suhteen. Me tarvitsemme lisää henkilökuntaa vaikkapa vanhusten hoivaan. Täällä on ollut todella sydäntä särkeviä esimerkkejä siitä, millaisessa tilanteessa esimerkiksi nämä asiat ovat tämän päivän Suomessa, jonka pitäisi olla hyvinvointiyhteiskunta. Ja ei oikein haluaisi nähdä sitäkään, että kun tarvitsemme voimavaroja tähän yhteiseen hoivaan tai hei-

kompiosaisten ihmisten perusturvaan, niin silloin sanotaan, että rahaa ei ole, ja sitten kuitenkin löytyy tämänkaltaisiin instrumentteihin uutta rahaa.

Sinänsä minä kannatan terminä kansankapitalismia ja minusta on ihan hyvä sitä edistää, mutta tällä esityksellä todennäköisesti kävisi niin, että sen pienen ihmisen, jolla ihan hieman sijoitettavaa olisi, ilmeisesti ei edes kannattaisi tätä osakesäästötiliä käyttää.

Puhemies! Tuolla Ruotsissahan on vastaavantyyppinen käytössä, joka on jopa huomattavasti huokeampi etuineen kuin tämä suunniteltu, ja siellä on käynyt kuitenkin kokemusten mukaan niin, että osakesijoittajien määrä ei ole kasvanut. Se ei ole kasvanut, se on vähentynyt, ja osakkeet ovat keskittyneet vain harvemmille. Eli tässä on myöskin tämä vaara.

Ja kun katsoin tätä meidän sosiaalidemokraattien vastalausetta, niin tässä aika hyvin kuvataan sitä, että tämä siis kaventaa veropohjaa ja antaa mahdollisuuden välttää veroja. Eli voi olla niin, että tämä ei houkuttele uusia sijoittajia mukaan ja toimii lähinnä verovälttelyyn kannustavana elementtinä. Nimittäin tässähän on mahdollista se, että tämä vero ei koskaan realisoidu maksettavaksi voitoista semmoisissa tilanteissa, joissa esimerkiksi tulee perintöä tai sitten jos siirretään omaisuus hetkeksi vaikka ulkomaille. Ja jos näin käy, niin silloin arvioidaan, että todellakin näitä pysyviä veromenetyksiä voi tulla vaikka kuinka paljon.

Puhemies! Ajattelen niin, että näillä perusteilla ilmoitan jo etukäteen, että kannatan sitä, mitä edustaja Lauri Ihalainen tulee esittelemään — tältä pohjalta omalta osaltani.

19.04 **Eero Suutari kok:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys uudesta osakesäästötilistä on erittäin kannatettava. Se kannustaa suomalaisia aktiiviseen säästämiseen ja sijoittamiseen. Tämä on positiivinen asia. Samalla se parantaa myös suomalaisten yritysten mahdollisuuksia kasvaa ja saada toimintansa laajentumiseen rahoitusta ja rahoittaa näin uusia investointeja. Osakesäästötilejä tulevat tarjoamaan pankit sekä sijoituspalveluyritykset, ja tilille saa sijoittaa aina 50 000 euroon asti. Varoja voi ja kannattaa tietysti riskin pienentämiseksi käyttää sekä kotimaisten että ulkomaisten pörssiosakkeiden ostamiseen.

Eduskunnan hyväksyessä lain pääsee tilejä avaamaan vuoden 2020 alusta. Itse olisin mieluummin aikaisemminkin tämän toteuttanut, mutta näin on päätetty. Tilin vahvuus piilee siinä, että sijoitusten tuotoista ja osingoista tarvitsee maksaa veroa vasta siinä vaiheessa, kun tililtä nostaa rahaa. Näin piensijoittajakin pääsee hyödyntämään korkoa korolle -ilmiötä, kun ei tarvitse jokaisesta myynnistä maksaa erikseen myyntivoittoveroa vaan koko tuoton voi sijoittaa uudestaan, ihan samalla tavalla kuin rahastoissa tapahtuu tänä päivänä.

Uudistuksen myötä osakkeisiin sijoittavat piensijoittajat tulevat samalle viivalle suursijoittajien ja rahastosäästäjien kanssa. Osakesäästötili ei vapauta verojen maksusta, vaan siirtää sen vasta varojen nostohetkeen. Valtio saa aina lopulta omansa. Tämän on tarkoitus kannustaa yhä useampia suomalaisia sijoittamaan pitkäjänteisesti, mikä myöhemmin tuottaa hyötyä sekä suurempana verotulona että tavallisen suomalaisen taloudellisen aseman kohentumisena, kuten esimerkiksi Ruotsissa on jo tapahtunut.

Tili on herättänyt vasemmistopuolueessa kritiikkiä. On vaikea ymmärtää, miksi vasemmisto vastustaa uudistusta, jolla nimenomaan parannetaan tavallisen suomalaisen piensijoittajan asemaa ja helpotetaan kotimaisten yritysten rahoituksen saantia. Jo tämä tuo arvioidun veronmenetyksen, 160 miljoonaa, takaisin. Esimerkiksi Ruotsissa ja Norjassa vastaavat tilimallit ovat olleet suosittuja sekä lisänneet ihmisten kiinnostusta sijoittamista ja omaa taloudenpitoa kohtaan.

Piensijoittaminen on yleistymässä, ja osakesäästötili vahvistaa tätä positiivista kehityssuuntaa edelleen. Olemme siirtymässä Suomessa muiden Pohjoismaiden vanavedessä kohti aitoa kansankapitalismia, jossa yhä kasvava joukko tavallisia suomalaisia hyötyy sijoitustuottojen kautta kotimaisten yritysten menestyksestä maailmalla. Juuri nyt on hyvä aika alkaa etsimään hyviä sijoituskohteita, sillä osakkeiden hinnat ovat laskussa ja viimeistään vuoden päästä lienee suunta jo nousussa. Menestyneimmät sijoittavat ovat aina osanneet ostaa halvalla ja pitää sijoitusta pitkään. Osakesäästäminen on viimeisen sadan vuoden aikana ollut paras tapa sijoittaa omaisuuttaan. — Kiitos.

19.07 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Lähetekeskustelussa, kun tästä kansankapitalismiin rohkaisevasta esityksestä puhuttiin pitkästi, itse ainakin talousvaliokuntaan kuulumattomana jäin mielenkiinnolla odottamaan mietintöä, mitä valiokunta on kenties nähnyt tässä esityksessä tarpeelliseksi muuttaa ja mitä korjata. Silloinhan siinä keskustelussa tuotiin esille huomioita, että tämähän on itse asiassa kuin sijoitusrahasto, jota piensijoittaja nyt sitten itse voi hallita. Eli rahaston sisällä voidaan siirtää omaisuutta ilman välittömiä veroseuraamuksia, ja nyt sen voi tehdä sitten sijoittaja itse eikä pelkästään se pankki tai sijoitusyhtiö, jolta on rahasto ostettu. Pidin itse silloin hyvänä, että ainakin periaatteellisella tasolla Suomessa siirryttäisiin pois tällaisesta kädestä suuhun elämisestä kohti jonkinlaista kotimaista omistamista.

Sitä en oikein ymmärrä vieläkään, mistä verojen välttelystä nyt sitten vasemmistopuolueet puhuvat tässä vastalauseessaan ja näissä puheenvuoroissaan, koska eihän tässä ole kysymys verojen välttelyn mahdollisuudesta. Sitten kun ne voitot kotiutetaan sieltä rahastosta, niin verothan täytyy maksaa. Eli verot kenties siirtyvät myöhempään ajankohtaan, mutta ne kuitenkin on viime kädessä voitoista maksettava. Tuo, että jos rahastoon voi laittaa enintään 50 000 euroa, ei nyt kovin suurta taloudellista keinottelua kyllä mahdollista ylipäänsäkään.

Ihmettelen erityisesti sitä, että tässä on lähdetty hylkäysesityksen linjalle. Eikö sieltä sosiaalidemokraattien ryhmäkansliasta nyt olisi löytynyt sen verran asiantuntemusta, että tähän olisi kirjoitettu jonkinnäköisiä pykälämuutosesityksiä edes jonkinnäköiseksi silmänlumeeksi? Jos esityksessä on epäkohtia, niin eikö ne voisi yrittää korjata, vai onko tarkoitus vain ideologisesti vastustaa kateuspohjalta kaikkea mahdollista?

19.09 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraatit, vasemmisto ja vihreät todella esittivät valiokunnassa lakiesitysten hylkäämistä, sillä esityksestä aiheutuisi merkittäviä veromenetyksiä, mutta sen hyödyt ovat epävarmoja, joten vastaanpa tuossa äsken edustajakollegan esittämiin kysymyksiin.

Lakiesityksen perustelutekstin, siis hallituksen esityksen mukaan veronmenetykset voivat olla jopa yli 150 miljoonaa euroa. Tilille kertyneet arvonnousut jäävät kokonaan verottamatta, jos osakesäästötilille kertyneet varat siirtyvät perinnöksi. Sijoitusvakuutusten esimerkin kautta, jossa siis tämän tyyppinen verokohtelu jo on, tiedämme, että merkittävä osa osakesäästötilille kertyvästä arvonnoususta jää verottamatta. Veropohjavuotoa aiheuttaa myös se, ettei tilille kertyviä osinkoja veroteta, jos tilinhaltija on ulkomaalainen tai jos suomalainen haltija muuttaa ulkomaille.

Arvoisa puhemies! Siinä siis myös hallituksen omassa perustelutekstissä oleva selitys sille, kuinka kyse ei ole ainoastaan verotuksen lykkäämisestä, vaan tämä aiheuttaa myös veropohjaan pysyviä aukkoja ja verojen saamattomuutta.

Arvoisa puhemies! Esitystä perustellaan sillä, että sillä edistetään sijoitusmuotojen verokohtelun neutraaliutta. Kuitenkaan uusien aukkojen tekeminen veropohjaan ei ole toivottava suunta, vaan tulisi rajata olemassa olevien sijoitusinstrumenttien, kuten sijoitusvakuutusten olemassa olevia veroetuja ja verovälttelymahdollisuuksia. Eli eri sijoitusmuotojen verokohtelun neutraaliutta ei tulisi tavoitella luomalla uusia aukkoja, vaan poistamalla olemassa olevat aukot.

Arvoisa puhemies! Jotta näin suuret veronmenetykset olisivat perusteltuja, tulisi hyötyjen olla vastaavasti merkittäviä. Näin ei kuitenkaan välttämättä tule olemaan. Osakesäästötili tuskin merkittävästi lisää sijoittamista tai hyödyttää kansantaloutta. Toki todennäköisesti käy niin, että osa sijoitusvarallisuudesta siirtyy osakesäästötilille, aivan kuten Ruotsissa on käynyt, mutta piensijoittamista tämän instrumentin kautta tuskin merkittävästi tullaan lisäämään. Piensijoittamisen esteenä on usein joko se, että ihmisellä ei ole varaa, mitä sijoittaa, tai sitten on osaamispuutetta tai haluttomuutta sijoittaa. Sen lisäksi piensijoittajien kannalta tämän instrumentin houkuttelevuutta voi vähentää myös todennäköisesti hallinnollisten kulujen kertyminen.

Arvoisa puhemies! Ruotsissa on tätä anteliaampi osakesäästötili, siis vielä houkuttelevampi sijoittajan ja verokohtelun näkökulmasta. Se on aiheuttanut valtiontalouden näkökulmasta mittavat veronmenetykset, mutta osakesijoittajien määrä kokonaisuudessaan ei ole kasvanut. Toistan: sijoittajien määrä ei ole kasvanut. Eli olemassa olevat sijoittajat ovat muuttaneet käyttäytymistään niin, että he ovat siirtyneet suorasta omistuksesta, siirtäneet omistuksiaan näille osakesäästötileille, missä on näitä veroetuja, mutta sijoittamista kokonaisuudessaan se ei ole lisännyt. Ei ole siis oikein uskottavia perusteita olettaa, että Suomessa kävisi merkittävällä tavalla toisin ja että tämä osakesäästötili, vastoin kuin Ruotsissa, yhtäkkiä lisäisi paljon sijoittamista.

Arvoisa puhemies! Näillä perusteilla tulen kakkoskäsittelyssä kannattamaan hylkäysesitystä.

19.14 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on tosiaan hallituksen esitys osakesäästötilistä, jonka käyttöönotto mitä ilmeisimmin kasvattaa kansankapitalismin edellytyksiä ja parantaa tavallisen suomalaisen mahdollisuuksia sijoittaa palkasta käteen jäävistä tuloista osakkeisiin, ja erityisesti kotimaisiin osakkeisiin. Lakiesitys on varsinkin tässä valiokunnan korjaamassa muodossa mielestäni omiaan lisäämään suomalaisten ymmärrystä taloudesta, varsinkin jos he esityksen myötä innostuvat kartuttamaan varallisuuttaan suoran osakesäästämisen avulla — ja puhun nyt tarkoituksellisesti osakesäästämisestä, en sijoittamisesta.

Tässä täytyy nyt todeta, että suomalainen kansankapitalismi on verrattain heikkoa esimerkiksi länsinaapuriimme Ruotsiin verrattuna. Meillä jopa yli 80 miljardin euron arvosta kansalaisten varallisuutta makaa jokseenkin tehottomasti ja tuottamattomana pankkitileillä. Mielestäni se ei ole lainkaan järkevää kansalaisvarallisuuden ylläpitoa varsinkaan näin matalien korkojen aikana.

Arvoisa puhemies! Osakesäästötilin toteutumisen myötä suorat osakesijoitukset tulevat houkutteleviksi paitsi tilisäästämiseen myös esimerkiksi kalliita hallinnointipalkkioita veloittaviin osakerahastoihin verrattuna. Samalla tavalliset osakesäästäjät pääsevät verotuksellisesti nykyistä huomattavasti lähemmäs esimerkiksi osingot verotta nostavien suursäätiöiden kohtelua, ja tämä on mielestäni vähintäänkin oikeus ja kohtuus. Lyhyesti sanottuna tämä esitys antaa monelle tavalliselle ihmiselle huomattavasti nykyistä paremman mahdol-

lisuuden kasvattaa omaa varallisuuttaan, joka voi osakesäästämisen avulla kasvaa pienestäkin pesämunasta säännöllisellä säästämisellä vuosien myötä melko mukaviin summiin.

Arvoisa puhemies! Minun on myös välttämättä ihmeteltävä tätä vihervasemmiston tekemää vastalausetta, jossa esitetään tämän koko hyvän lakiesityksen hylkäämistä. Mielestäni tämä hylkäysesitys ei ole järkevä tai riittävästi perusteltu, varsinkin kun otetaan huomioon, että tähän lakiesitykseen sisältyy 50 000 euron rajoitus osakesäästötilille tehtyjen sijoitusten tai talletusten osalta. Tämän kyllä pitäisi varmistaa se, että hyötyjiä tästä lakiesityksestä ovat ennen kaikkea keskituloiset, [Puhemies koputtaa] tavalliset ihmiset eivätkä suurpääoman edustajat.

19.17 **Lauri Ihalainen sd:** Arvoisa puhemies! Käsillä on nyt siis todella esitys, jossa säädetään uudesta osakesäästötilistä, joka mahdollistaisi osakesäästötilien perustamisen ja käyttämisen sijoitustoiminnassa. Talousvaliokunta on laatinut nyt käsillä olevan mietinnön, ja siihen liittyy myös vastalause, joka perustuu ennen kaikkea valtiovarainministeriön asiantuntijatyöryhmien, yritysverotusta ja osakesijoittamista koskevien työryhmien, tekemiin analyyseihin ja arvioihin eikä mihinkään tuulentupiin.

Ensinnäkin on tärkeätä havaita, että nämä menetykset ja hyödyt eivät ole tasapainossa. Tämä riski siitä, että sijoittajien määrä ei välttämättä kasva vaan käy kuten on käynyt Ruotsissa, on yksi tärkeä havainto. Se on totta, että osakesäästötiliin voidaan enintään siis 50 000 euroa laittaa, mutta se, mihin me olemme halunneet kiinnittää huomiota, on siis se, että tämä johtaa siihen, että tämä puhkaisee meidän veropohjaa. Ja se puhkaisee sitä sen takia, että osakesäästötilin verotuksesta annetusta lakiesityksestä käy ilmi, että esitys kaventaisi merkittävästi veropohjaa ja antaisi mahdollisuuden välttää veroja. Tämä tietysti johtuu siitä, että osakesäästäjille kertyviä osinkoja ja myyntivoittoja ei veroteta. Sitten kun niitä nostetaan, se verotus on sitten pääomaverotukseen pohjautuvaa. Tästä on siis hallituksen esityksen perusteissa arvioitu aiheutuvan noin 100 miljoonaa valtiolle menetyksiä. Ja kun sitten näitä kertyviä osinkoja ei veroteta, jos tilinhaltija on ulkomailta, niin tästä taas seuraa semmoinen 56 miljoonaa valtiolle lisää menetyksiä.

Tässä mielessä valtiovarainministeriön eri sijoitusmuotojen verokohtelua arvioinut työryhmä suhtautui kielteisesti siihen, että osakesäästötilin verovapautta sovellettaisiin myös osinkoihin hallituksen esittämällä tavalla. Tähän olemme myöskin halunneet nojautua. Tämän lisäksi on merkille pantavaa, että valtiovarainministeriön asiantuntijaryhmä, joka on pohtinut yritysverotusta, raportissaan on päätynyt samoihin johtopäätöksiin: pienten osinkojen verovapautta koskevilla säännöksillä ei olisi ilmeistä tai välitöntä merkitystä kotimaisen talouskasvun eli sitä kautta työllisyyden ja kotitalouksien taloudellisen aseman vahvistumisen kannalta. Muun muassa näillä perusteilla me katsoimme, että tämä esitys ei ole puoltamisen arvoinen, ja olemme sitä mieltä, että tämä esitys pitää hylätä.

19.20 **Simon Elo sin:** Arvoisa puhemies! Viime vuoden elokuussa hallitus esitteli budjettiriihessään esityksen siitä, että jatkossa suomalaiset yksityishenkilöt saavat sijoitussäästötilit, eli tämä tulisi vuodesta 2020 lähtien voimaan. Tämä on merkittävää, että osakesäästötilille voi tallettaa rahaa ja näillä rahoilla ostaa pörssiosakkeita siten, että myyntivoittoja ja osinkoja ei veroteta tilin sisällä vuosittain. Vero menee vasta, kun varoja nostaa tililtä ulos, eikä ajallisia rajoituksia nostoille ole.

Hallitus ja lakiesityksen valmistelijat ovat kyllä mielestäni toimineet hyvin siinä, että varoja nostettaessa suhteellisen voiton osuus verotetaan jo nollasta eurosta lähtien. Myös

edellä mainittuja sijoitusvakuutuksia, mitkä täällä joskus ovat nousseet keskustelussa esiin, eli vakuutuskuoria on tarkoitus verottaa tällä samalla periaatteella jatkossa, kun tähän asti niistä on voinut nostaa ensin sijoitetun pääoman osuuden verotta ja jättää voiton osuuden sitten muhimaan. Kaiken järjen mukaan tämä uusi osakesäästötili kyllä lisää sitä paljon puhuttua kansankapitalismia.

Hallituksen päätökseenhän sisältyy myös tämä 50 000:n raja talletettavalle pääomalle, joka täällä myös on mainittu. Onneksi se on kuitenkin sen verran korkea, vaikkakin maltillinen, että se ei haittaa aloittelevia osakesäästötilin käyttäjiä eikä edes jo nyt tässä vaiheessa jonkin verran asiaan harjaantuneita säästäjiä. Ja tietysti sitten sijoitustilillä tuotto saa nousta yli tämän 50 000:n, eli kyllä nyt ihan merkittävästä kysymyksestä puhutaan, myös kustannuksiltaan sinänsä, niin kuin täällä on tullut esille, mutta tietysti haastan oppositiota siltä osin, että mikä on esitys siihen, mitä sitten on se kansankapitalismi, josta tuntuu, että siihen tukea löytyy sekä oikealta ja vasemmalta laidalta että keskeltä täällä salissa, ellei sitten jokin tämäntyyppinen ratkaisu, jolla kuitenkin minun nähdäkseni saadaan juuri niitä vaikutuksia, joita on haettu. Eli tällä hetkellä kuitenkin kymmeniä miljardeja euroja suomalaisten varoja makaa tileillä ilman mitään järkevää käyttökohdetta, saa pientä korkoa, mutta niillä ei suurta merkitystä tietenkään kansantaloudellisesti ole. Suuri merkitys kansantaloudellisesti on nimenomaan sillä, että ne vain makaavat siellä tileillä. Ne pitää saada sijoitettua, ne pitää saada tuottamaan, ja tämä on siihen minun nähdäkseni hyvä väline.

19.23 **Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa puhemies! Täällä on esitetty hyviä perusteita tälle hallituksen esitykselle ja mietinnölle, ja yhdyn niihin. Ihmettelen aika tavalla tätä punavihreitten vastustusta. Tämähän on kädenojennus suomalaiselle duunariperheelle ja eläkeläiselle, jolla on pankkitilillä muutama kymmenentuhatta euroa rahaa, niin kuin aika monella on, koska meillä muistaakseni on noin 90 miljardia pankkitileillä, sanoisinko, pääosin laiskana olevaa rahaa. Ja nyt ne voi panna sieltä nollakorolta tuottamaan. [Eero Heinäluoma: Saa nytkin laittaa!] Ja jos esimerkiksi kansa panisi 10 miljardia tähän sieltä pankkitileiltä, niin 2 prosentin korolla siitä tulisi 200 miljoonaa, joka korvaisi nämä veromenetykset, mitä edustaja Ihalainen esitti — 156 miljoonaa taisi olla hänen esittämänsä luku. Tämä minun mielestäni parhaimmillaan vahvistaa suomalaista yrittäjyyttä, yritysten toimintaedellytyksiä ja työllistämisedellytyksiä. Ja ainakin meidän perussuomalaisten aivan keskeinen tavoite on vahvistaa suomalaista yritysmaailmaa, elinkeinoelämää ja työllisyyttä. Tarvetta on edelleen, vaikka tiedämme, että on ongelmiakin paljon, kun on saatu kasvua aikaan. Tässä mielessä esitys on varsin hyvä.

Sosiaalidemokraatit olivat kyllä valmiita alentamaan suuryrityksiä palvelevaa yhteisöveroa rajusti viime kaudella mutta toisaalta taas vastustivat yrittäjävähennystä ja nyt vastustavat tätä. Mikä on se punainen lanka [Pia Viitasen vastauspuheenvuoropyyntö] — kun teillä on punainen väri, niin mikä on se punainen lanka? — teidän tässä tällaisessa talouspolitiikan erittäin tärkeässä lohkossa, mitä tämä koskettaa? Se jää kovin, kovin epäselväksi. Opposition tehtävä totta kai on vastustaa kaikkea, [Eero Heinäluoma: Ei suinkaan!] mutta kyllä vastustamisessa kannattaa järkeäkin käyttää. Ja silloin kun esitys hallitukselta on sellainen, että se on perusteltavissa järkevästi [Simon Elon välihuuto] kansan, maan edun mukaisesti, niin silloin sitä on syytä kannattaa, ja me olemme valmiita kannattamaan tätä esitystä, koska pidämme sitä varsin [Eero Heinäluoma: 160 miljoonaa Kankkulan kaivoon!] hyvänä, varsinkin näin kokeiluna.

Sitten täällä taisi joku mainita veropohjan aukot. No periaatteessa tässä saattaa pieni aukko tulla, mutta välilliset vaikutukset tässä [Puhemies koputtaa] ovat ymmärtääkseni niin hyvät, että ne suuret aukot löytyvät tuolta suurten säätiöiden ja vastaavien osalta, jotka tekevät myös bisnestä.

19.26 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että kyllä tämä keskustelu ja tämä hallituksen esityksen kehuminen on aikamoista egotrippiä. Siis sijoittaminenhan on hyvä asia, ja jokainen, jolla on ylimääräistä rahaa, voi sitä tehdä, mutta sitten tulee kysymys, onko tämä se alue, johon kannattaa veroeuroja käyttää. [Timo Heinonen: Rinne kannatti tätä!] Tämäkö on se epäkohta, joka suurimmillaan nyt tällä hetkellä meitä kohtaa, että ihmisille, joilla on ylimääräistä rahaa sijoitettavaksi, pitää antaa ylimääräinen verovähennys? [Olavi Ala-Nissilä: Suomessa on liian vähän pääomaa!] Politiikka on todellakin arvovalintoja, ja tässä tehdään yksi konkreettinen arvovalinta. Ne rahat, jotka tässä käytetään, nämä 160 miljoonaa per vuosi tulevina... [Olavi Ala-Nissilän välihuuto] — No, valtiovarainministeriön arvion mukaan, ja uskon, että valtiovarainministeri Orpo vahvistaa omien virkamiestensä arviot tullessaan saliin. — 160 miljoonaa on valtaisa summa, hyvät kollegat. [Toimi Kankaanniemi: Se tulee takaisin!] Se on valtaisa summa per vuosi, ja joku rahoittaa nämä verovähennykset.

Täällä on aina se periaate, kun käydään yleistä verokeskustelua, että kannatetaan näitä hyvän veropolitiikan periaatteita eli laaja veropohja ja matalat verokannat. Mutta sitten kun tulee se houkutus, että ruvetaan tekemään sitä reikää sinne lähelle omaa intressipiiriä, niin jopa vain unohdetaan se laaja veropohja. Kaikki nämä verovähennykset, joita tämä hallitus on tehnyt — ja vielä yrittää tehdä viime töinään — tulevat jonkun toisen maksettavaksi. Tämänkin maksavat tavalliset eläkkeensaajat ja palkansaajat, jotka tarvitsevat ne rahat jokapäiväiseen elämiseen. Kyllähän meillä on eläkeläisiä ja meillä on palkansaajiakin, joilla voi olla 10 000 tai 20 000 tilillä rahaa, mutta harva heistä uskaltaa niitä kaikkia laittaa osakepeliin, edes teidän sijoitustilille, koska he pitävät niitä rahoja siltä varalta, että heille tulee tarve niiden käyttämiseen, vaikkapa terveyden tarpeita.

Tämä on tehty hallitusohjelman ulkopuolelta, ja hallituksen ministerit usein täällä vetoavat siihen, että nyt ei voida tehdä mitään, kun ei ole hallitusohjelmassa sovittu, mutta jopas vain löytyi tämmöinenkin 160 miljoonaa, joka voidaan tehdä hallitusohjelman ulkopuolelta. Ex tempore tempaistaan ja tuodaan tänne ja tehdään 160 miljoonan reikä seuraavalle vaalikaudelle per vuosi. [Simon Elo: Ihan ex tempore budjettiriihessä!] — Ex tempore budjettiriihessä. Siniset ja perussuomalaiset ovat vihdoinkin löytäneet yhden asian, josta ne ovat samaa mieltä: 160 miljoonaa per vuosi käytetään tänne.

Me olemme täällä samassa salissa muutama päivä sitten kuulleet, miten ei mitenkään ole rahaa hoitajamitoitukseen, että se on niin kallis, että ei, ei sitä voida nyt tässä tällä tavalla päättää. Palautan vain mieleen, että tämä summa on aika lähelle sitä, mitä olisivat tämän hoitajamitoituksen kustannukset. Jos se hoitajamitoitus on vähän päälle 200 miljoonaa ja tämä on lähes 200 miljoonaa, niin ero ei ole suuren suuri. Nämä ovat politiikan arvovalintoja, mitä täällä parhaillaan tehdään.

Pidetään suurempana sitä, että niille, joilla on ylimääräistä rahaa, tehdään tämmöinen verovähennys, kuin sitä, että pantaisiin hoitajamitoitusta koriin. Seuraavaksi nämä samat henkilöt tulevat tänne saliin ja valittavat, kuinka holtittomasti Suomi velkaantuu. Kyllä on hirveätä, kun velkaannutaan — että eikö olisi vastuullista, että velkaa vähennettäisiin sen sijaan, että otetaan velkaa lisää? Tämähän lisää ensi vaiheessaan suoraa velanottoa ja vä-

hentää meidän mahdollisuuksiamme huolehtia niistä kaikkein köyhimmistä. Se on politiikan arvovalinta, edustaja Kankaanniemi.

Ja perussuomalaiset tässä joukossa mukana — rohkenen ihmetellä. Kun minä tapaan perussuomalaisten äänestäjiä Hakaniementorilla, ei ole kyllä vuosien aikana kukaan tullut valittamaan, [Sami Savio: Ei ne sinne tule muutenkaan!] että se epäkohta on se, että jos sijoitan osakkeisiin, niin en saa verovähennystä, että saisin verovapaasti käyttööni näitä lisätuloja. Tavatkaa näitä sijoittajaneuvojia, mitä he neuvovat. He tulevat neuvomaan teille useamman tavan, jolla näistä veroista pääsee aikanaan eroon — useamman tavan, jolla näistä veroista pääsee aikanaan eroon — niin että sen sanominen, että tämä olisi kustannusneutraali... Ei tule toteutumaan.

Meidän olisi pitänyt toisinpäin, niin että ne otetaan verotuksen alle, joissa nyt on tätä tulonmuodostusta, joka ei ole verotuksen piirissä — kuten vakuutuskuoret. Nyt reikiä tehdään lisää, ja lopputuloksena on, että tavalliset palkansaajat ja eläkeläiset, joilla ei ole mahdollisuutta järjestellä tulojaan pääomatuloiksi ja jotka tarvitsevat ne rahansa jokapäiväiseen kallistuvaan elämään, vaikkapa esimerkiksi hintojen nousun, asumiskustannusten nousun ja muiden vastaavien menojen osalta, joutuvat sitten maksumiehiksi. Tavalliset eläkkeensaajat ja palkansaajat maksavat nämäkin hövelit lupaukset, mitä täällä tehdään.

Tämä on sitten kuitenkin eri asia kuin se, onko sijoittaminen hyvä. Totta ihmeessä, jos on ylimääräistä rahaa, saa sijoittaa myös pörssiosakkeisiin. Se on ihan hyvä asia. Mutta älkää unohtako, hyvät kollegat, Kari S. Tikan edelleenkin mestarillista neuvoa: laaja veropohja, matalat verokannat. Jos katsotaan, että veroja kertyy mahdollisimman tasapuolisesti erilaisista toiminnoista ja on mahdollisimman monta maksajaa, verotus pysyy kohtuullisena, mutta kun näitä reikiä tehdään milloin milläkin perusteella — joita täällä on salissa jo kuvattu aikaisemmin — niin lopputuloksen maksaa tavallinen eläkkeensaaja ja palkansaaja. Se henkilö, joka ei pääse karkuun ja jolla ei ole pussissa sitä ylimääräistä, jonka uskaltaisi sijoittaa, sehän tässä on maksumiehenä. Ei tämä ole ilmainen uudistus, ja ne dynaamiset vaikutukset on aikoja sitten nähty, mitkä näissä ratkaisuissa ovat lopputuloksena. Tämä lasku tulee maksuun tavallisille kansalaisille. Politiikka on arvovalintoja, ja tässä hallitus tekee oman arvovalintansa jälleen kerran.

19.32 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Edellä puhui entinen valtiovarainministeri Eero Heinäluoma, ja sosiaalidemokraattien aikana tämä vastaavanlainen käytäntö sallittiin suursijoittajille. Nyt tämän hallituksen toimesta tämä sallitaan myös tavallisille pienituloisille, keskituloisille suomalaisille, [Eero Heinäluoma pyytää vastauspuheenvuoroa] niin että myös heille tulee mahdollisuus säästää ja sitä kautta vaurastua. Osakesäästötili tulee siis käyttöön vuonna 2020, ja tilille tulee siis sijoitusrahastojen verokohtelu, eli veroa maksettaisiin myös näiden tavallisten suomalaisten pienten sijoittajien sijoituksista vasta tuotoista silloin, kun säästöjä nostetaan tai varoja nostetaan tuolta tililtä. Osingot saa siis sijoittaa tämän osakesäästötilin sisällä uudelleen ilman, että välissä joutuisi maksamaan veroa. Näille varoille on asetettu tässä 50 000 euron katto, mutta toki tuo tuotto voi sen päälle tulla.

Itse asiassa tämä osoittaa kyllä tältä hallitukselta arvovalintaa, arvovalintaa siitä, että hallituksella on halu kannustaa ihan tavallisia suomalaisia säästämään ja sijoittamaan. Tämä ei vaadi, niin kuin edustaja Harakka joskus on tuonut esille — hän ei nyt ole tälläkään kertaa täällä salissa — [Pia Viitanen: Yleensä on kyllä!] että pitäisi olla 50 000. Tähän malliin ja tähän järjestelmään voi sijoittaa pieniä summia kerrallaan ja sitä kautta ryh-

tyä sijoittamaan jokainen suomalainen vaikkapa viidenkympin, satasen tai jonkun muun summan kautta.

Nyt siis annetaan myös tavallisille suomalaisille samanlainen mahdollisuus, joka aiemmin on ollut vain suursijoittajilla. Itse asiassa kun katsoin, niin 30. elokuuta SDP:n puheenjohtaja Antti Rinne totesi, että hän ei tyrmää osakesäästötiliä. Nyt tietysti kun hän ei ole valvomassa täällä vasemmisto-oppositiota, hiiret hyppivät pöydälle, kun kissa ei ole paikalla, niin täällä annetaan täystyrmäys osakesäästötileille eli sille, että ihan tavalliset suomalaiset pääsisivät mukaan nauttimaan niistä eduista, jotka sosiaalidemokraattien aikana on sallittu vain suursijoittajille.

Arvoisa puhemies! Olen varma, että entinen valtiovarainministeri Eero Heinäluoma tietää sen, että tämä 160 miljoonaa ei ole mitään menetettyä rahaa vaan kyse on siinä nimenomaan siirtyvästä verotuotosta, joka itse asiassa tämän järjestelmän kautta tulee sitten isompana takaisin. Eli tätä kautta kun tavallisetkin suomalaiset voivat pikkuhiljaa vaurastua, mikä hallituksen mielestä on hyvä asia, niin tämä tuotto tulee dynaamisesti takaisin.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Myönnän vastauspuheenvuoron, minuutti.

19.36 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen on mestari menemään erilaisten näennäisrakennelmien taakse.

Puheenjohtaja Rinne on ennakkoluuloton poliitikko, niin kuin pitää olla. Hän on valmis kuuntelemaan hallituksen esityksiä ja niiden perusteluita. [Timo Heinonen: Ei löytynyt tyrmäystä!] Hän on kuunnellut nämä teidän esityksenne ja todennut, että ne ovat tämän laajan veropohja-ajatuksen vastaisia, ne tulevat maksettavaksi meille muille, [Timo Heinonen: Sellaista ei löydy!] jotka emme ole tässä tätä etua käyttämässä. Ei ole ilmaisia etuja, kun te teette verovähennyksiä. — Odottakaa, kun hän tulee. Kyllä hän kertoo, että se, mitä SDP täällä on esittänyt talousvaliokunnan mietinnössä, on hänen kantansa. Lupaatteko te, että te muutatte oman kantanne, jos Rinne on päätynyt siihen, että tämä teidän ehdotuksenne on huono? Ette taida luvata. [Timo Heinonen: No ei tietenkään!]

Samaten tämä teidän juttu, jota te usein käytätte, että te hallituksessa estätte erilaista oikeudenmukaista politiikkaa — te saatte sen muun muassa pääministeripuolueen asemalla tehtyä — ja sitten te syyllistätte ne, jotka ovat yrittäneet toimia toisin. Kun me olemme toimineet johdonmukaisesti tämän laajan veropohjan puolesta, jotta se tavallinen palkansaaja ja tavallinen eläkeläinen eivät joutuisi maksamaan kohtuuttomasti, [Timo Heinonen pyytää vastauspuheenvuoroa] te ajatte näitä verovähennyksiä milloin millekin ryhmälle ja oikein ajattelette, [Puhemies: Aika!] että niillä ostatte kannatusta. Se on kestämätön tie, koska joku nämä verot kuitenkin maksaa.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Edustaja Heinonen, vastauspuheenvuoro, ja sitten mennään puhujalistaan.

19.37 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyisin edustaja Eero Heinäluomalta, entiseltä valtiovarainministeriltä, että kun te sosiaalidemokraatit olette sallineet tämän tyyppisen verokohtelun ja järjestelyn suursijoittajille, niin miksi te vastustatte sitä, että tämä tuodaan nyt ihan tavallisten suomalaisten käyttöön, eli annettaisiin myös esimerkiksi keskituloisille perheille mahdollisuus hivenen säästää, sitä kautta pikku hiljaa vaurastua. Miksi te vastustatte sitä ja olette sallineet tämän saman järjestelmän suur-

sijoittajille? Ja eikö se näin ole, että tätä 160:tä miljoonaa ei menetetä mihinkään, vaan se on nimenomaan siirtyvää verotuottoa?

19.38 **Olavi Ala-Nissilä kesk:** Arvoisa puhemies! Mitä me Suomessa tarvitsemme? Tarvitsemme totta kai yrittäjyyttä. Me tarvitsemme välttämättä lisää suomalaista sijoittamista, suomalaista pääomaa, myöskin ulkolaista pääomaa, mutta pääasiassa suomalaista pääomaa. Meidän pitää siihen kannustaa, myöskin tavallisia ihmisiä sijoittamaan. Sosiaalidemokraattinen veropolitiikka†— valitan sitä, että se on mennyt nyt populismin ja pölhöpopulismin puolelle. Aikanaan, todella niin kuin edustaja Heinonen totesi, demarit olivat pudottamassa 4,5 prosenttiyksikköä yhteisöverotuloja, mutta eivät sitä anna toiminimille eivätkä tavallisille henkilöyhtiöille.

Edustaja Heinäluoma, te olitte poistamassa varallisuusveroa aikanaan. Se oli sinällään minusta ihan oikea toimenpide, koska se oli niin epäonnistunut vero, mutta olitte kuitenkin siinä silloin mukana. [Eero Heinäluoma: No oliko se nyt väärin vain oikein? Koettakaa nyt päättää!]

Nyt minä olen havainnut, että sosiaalidemokraattisella puolueella on ollut täällä jo neljä veropaperia. Hyvin tempoilevaa veropolitiikkaa, josta yrittäjät ovat varsin huolissaan. Tällä vaalikaudella hallituksen linja on ollut hyvin vakaa, johdonmukainen veropolitiikka kokonaisuutena, ja se on ollut linjakasta. Todellakin se, että ihmisille annetaan tässä 50 000 euron ylärajaan saakka tehdä sijoituksia — siis tämä on sitä kansankapitalisimia, oikeudenmukaisuutta, se on hyvä asia.

Minä ymmärrän, että sosiaalidemokraatit, onko se kateutta vai mitä, vaalien alla haluaa ihmisiä harhauttaa tässä asiassa, mutta todella toivoisin, että kun puhutaan siitä, että pitää olla matala verokanta, laaja veropohja, niin sehän Suomessa on. Meillä on ollut hyvin johdonmukaista ja vakaata veropolitiikkaa, ja nyt sitä ei pidä lähteä tempoilemaan. Minä tiedän useampia yrittäjiä, jotka ovat huolissaan ja toteavat sen, että kyllä Viroonkin voi muuttaa aika helposti, jos Suomessa verotus lähtee sille tielle, eikä täällä ole kotimaisia pääomia riittävästi yrityksille.

19.40 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Nyt kun tähän veropohjakeskusteluun lähdettiin, niin muistuipa tässä mieleeni eräs tapaus, kun autoveroa meinattiin laskea, ja laskettiinkin hallituksen toimesta, niin oliko se niin, että sosiaalidemokraattien mielestä siinä tuli 200 miljoonan suuruinen aukko veropohjaan, mutta sitten kun autokauppa kiihtyikin, niin tulikin 20 miljoonaa lisää veroja. Eli kyseenalaistaisin hieman sitä, että onko tämä 160 miljoonan oletettu menetys, joka kenties olisikin vain lykkäys, kuitenkin enemmänkin spekulatiivinen. Sisältyykö siihen mahdollisuus myös mahdollisiin kerrannaisvaikutuksiin ja hyötyihin ja perustuuko se siihen oletukseen, että tämä osakesäästötili ylipäänsä tulisi olemaan kovinkaan suosittu. Eli eihän sellaisia veromenetyksiä voi tulla, ellei tähän osakesäästötiliin innostuta kansalaisten toimesta laajalti. Ei edes periaatteessa voi tulla veromenetyksiä, ellei tätä käytetä. Onko tämä niin houkuttelevaa, että tätä käytetään? Me emme varmaan kukaan tiedä tähän vastausta.

Mutta edustaja Kankaanniemi toi puheenvuorossaan esille hyvän näkökohdan näistä pankkitilillä makaavista varoista Suomessa, joka on varsin suomalainen ilmiö. Suomalaiset aika heikosti uskaltavat lähteä sijoittamaan, ja mielestäni näiden rahojen liikkeelle saamiseen ja tuottamaan saamiseen pitäisi kyllä rohkaista, että suomalaiset uskaltaisivat läh-

teä näitä rahojaan sijoittamaan ja päästäisiin pois siitä kädestä suuhun -mallista kohti sellaista jonkinnäköistä omistamista, ja tämä esitys sitä ehkä rohkaisee.

Edustaja Ihalainen toi puheessaan esiin, että osakesäästötilin osinkoja pitäisi verottaa. Mutta verotetaanko nytkään sijoitusrahastojen osinkotuottoja, jos ne pääomitetaan mukaan sijoitusrahastoon? Sitähän verotetaan, jos sijoitusrahasto on tuottotyyppinen, eli siitä tuloutetaan ulos niitä vuosittaisia osinkoja, niin niistä maksetaan pääomaverot. Mutta jos se tuotto kerryttää sen rahaston pääomaa, niin nyt en ole varma, verotetaanko niitä tällä hetkellä, ja jos niitä ei veroteta, niin silloinhan tässä ainoastaan vietäisiin pienet osakesäästösijoitukset samalle tasolle, samoihin oikeuksiin näiden sijoitusrahastojen kanssa. Minulta jää nyt ymmärtämättä, miksi tämä olisi SDP:n mielestä huono asia, että näitä kahta erilaista piensijoittamisen instrumenttia kohdeltaisiin samalla tavalla.

19.42 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kun tuossa äskeisessä puheenvuorossa muisteltiin autoiluun liittyviä kantoja, niin kyllä minua vieläkin ihmetyttää kovasti se, että perussuomalaiset liki ensitöikseen, kun hallitukseen tulivat — perussuomalaisethan ovat siis olleet hallituksessa tässä — niin nostivat bensaveroa. Bensaveroa täytyi nostaa. Tavallinen autoilija ja kansa maksavat, jotta sitten ilmeisesti nämä, keillä on varaa sijoittaa, voisivat saada verohelpotuksia. Että kannattiko, perussuomalaiset, nyt sitä bensaveroa nostaa, jotta te voitte toisaalla antaa verohelpotuksia niille, keillä siellä pankkitileillä sattuu se 50 000 olemaan? Monella ei ole, puhemies. [Sami Savio: Nyt on kyllä laveaa tulkintaa!]

Täällä on niin kamalasti jollain tavalla, minä tulkitsen sen, vähän niin kuin pilkattu, että tämä on jotain sosiaalidemokraattista kateutta tai muuta, mutta täällä kyllä kannattaisi katsoa tätä meidän vastalausettamme. Täällä kerrotaan muun muassa siitä, että lainsäädännön arviointineuvosto katsoo, että osakesäästötili lisää sijoittamiseen liittyviä kustannuksia, eli ei ole edes ollenkaan selvää, että osakesäästötili hyödyttäisi edes sitä yksityistä sijoittajaa. Kaiken kaikkiaan me tiedämme, että esimerkiksi tuottojen nostot tältä osakesäästötililtä joutuvat jopa korkeamman verokohtelun alle kuin mitä esimerkiksi suorien sijoitusten verokohtelu on — minkä seurauksena epäillään sitä, että itse asiassa näitä osakesäästötilejä käytettäisiin lähinnä vain siinä tarkoituksessa, että voitaisiin tietyllä tavalla harjoittaa verosuunnittelua, mikä tarkoittaa vaikka perintötilannetta tai muuta. Mikä tarkoittaa taas osaltaan sitä, että koskaan tätä tuottoa, tätä veroa, ei tultaisi maksamaan.

Samoin, kun täällä on vähän syytelty sosiaalidemokraatteja, niin täällä myös valtiovarainministeriön oma työryhmä on lausunut näistä tileistä sen verran, että ”pienten osinkojen verovapautta koskevalla säännöksellä ei olisi ilmeistä ja välitöntä merkitystä kotimaisen talouskasvun, suomalaisten kotitalouksien taloudellisen aktiivisuuden ja sijoitusaktiivisuuden parantamisen kannalta”. Ja kun täällä epäiltiin, että tällä on kauheasti kaikkia työllisyys- ja talousmerkityksiä [Lauri Ihalaisen välihuuto], niin tässähän nyt valtiovarainministeriön työryhmä toteaa juuri toisinpäin. — Mitä, edustaja Ihalainen, sanoitte? — Eivät nämä nyt mitään tuulesta temmattuja asioita ole, vaan nämä ovat ihan hallituksen omista papereista ja taustamuistioista lainsäädännön arviointineuvoston arvioita, mihin nojaamme tämän oman näkemyksemme. Ja puhemies, nojaamme sen erityisesti tänä päivänä siitä näkökulmasta, että muualla me sanomme, että rahaa ei ole. Näin aina, kun kysymys on pienestä ihmisestä. Ollaan tehty julmia leikkauksia, ja tämän hallituskauden alussa ja tähän päivään asti joka vuosi on leikattu perusturvaa, jäädytetty indeksejä, eläkkeensaajien kukkaroon on jäänyt miinusmerkki tässä suhteessa. [Puhemies koputtaa] Puhemies, ei tämä ole ollut oikea arvovalinta.

19.45 **Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa puhemies! Todellakin syksyllä 2005 edustaja Heinäluomasta tuli valtiovarainministeri, ja likipitäen ensimmäisenä asiana te esittelitte tuosta pöntöstä varallisuusveron poistamisen. Sen tuotto oli toistasataa miljoonaa euroa vuodessa, [Eero Heinäluoma: 75 miljoonaa!] eli kun nyt lasketaan, niin lähes 15 vuodessa puolitoista miljardia ovat Erkot ja muut saaneet puhdasta taskuihinsa. Se oli teidän linjanne. Sitten vuonna 2012 ministeri Urpilainen, silloinen sosiaalidemokraattien puheenjohtaja, valtiovarainministerinä esitteli yhteisöveron alentamisen 4,5 prosenttiyksiköllä, ja se meni läpi teidän tuellanne. [Eero Heinäluoma: Ja mitäs perussuomalaiset teki, kun olitte hallituksessa?] Ja näin sitten annettiin suuryhtiöille todella suuri verokevennys.

Ja nyt te moititte siitä, että me puolustamme tavallista pientä suomalaista perhettä, jolla on pankkitilillä makaamassa täysin tuottamattomana kymmeniä miljardeja pääomaa, [Eero Heinäluoma: Aika erikoinen perhe, jos noin paljon!] että me otamme ne sieltä tai pyrimme siihen, että ihmiset vapaaehtoisesti sijoittaisivat ne suomalaiseen yritystoimintaan ja työllisyyteen. Ja varmasti tämä tuottaa. Voi olla, että siellä ovat professorit lausuneet, mitä lausuneet, mutta kyllä se niin on, että aktiiviraha tuottaa, ei passiiviraha. Ja näin ollen tämä on aivan viisas asia.

Arvoisa puhemies! En malta olla muistuttamatta myös siitä, mistä olen tässä viime aikoina aika paljon täällä muistuttanut: Keväällä 2015 Suomi oli tavattomassa syöksyssä. Korot — eivät korot, koska ne on säädelty tuolta Frankfurtista. [Eero Heinäluoma: Kiitos euron!] — Kiitos euron, jota pidetään keinotekoisesti pystyssä, joka romahtaa alta aikayksikön, [Eero Heinäluoma: Ja maailmanloppu tulee ensi viikolla!] mutta se on eri asia, eri saarnan aihe. — Mutta 2015 keväällä työttömyys oli noussut neljän vuoden aikana sadallatuhannella, velkaa oli tullut valtavasti valtiolle ja kunnille, ja Suomi oli kriisissä niin, että luottoluokittajat olivat pudottamassa Suomen huonompaan asemaan, mikä olisi ollut siinä julkisen velan tilanteessa katastrofi, kun korot olisivat lähteneet nousuun ja muuta sellaista.

Eli meillä oli kriisi päällä vuoden 2015 keväällä sosialidemokraattisen valtiovarainministerin toiminnan jälkeen, nelivuotiskauden jälkeen, [Pia Viitanen: Voi, voi!] ja oli pakko korjata niillä toimenpiteillä, joita tehtiin. Nyt ei ole pakko, [Eero Heinäluoma: Edustaja ei usko itsekään tuota!] nyt on mahdollisuus parantaa ihmisten perusturvaa. [Puhemies koputtaa] Sitä hallitus ei nyt tee. Tämä esitys on aivan paikallaan, koska tämä vahvistaa Suomen taloutta.

19.49 **Simon Elo sin:** Arvoisa rouva puhemies! On ilo kuunnella kyllä edustaja Kankaanniemeä siinä mielessä, että vanha tuttu Kankaanniemi vuosilta 2015—2017 on palannut takaisin. [Eero Heinäluoma: Kyllä, uudestisyntynyt!] Siinä mielessä on ilahduttavaa, että kun perussuomalaiset täällä salissa useiden eri esitysten kohdalla viime aikoina liittyen talouspolitiikkaan ovat olleet punavihreän puolella, niin tässä ei, hyvä niin. Tervehdin sitä ilolla.

Toisaalta täytyy ihmetellä sitä, että tänään kyselytunnilla perussuomalaisten edustaja Tavio sanoi, että tämä hallitus on ”myynyt” Suomen ja tehnyt ”likaisia uudistuksia”. [Toimi Kankaanniemi: Se on totta sekin!] — sama puolue oli hallituksessa, hallitusohjelmaa hyväksymässä 2015 ja uudelleen 2017. Nyt annetaan ymmärtää, että tämä hallitus on tehnyt hyvää työtä ja pelastanut Suomen talouden. Olen siitä samaa mieltä, mutta eivät nämä kaksi asiaa oikein yhteen mene. [Sami Savio: Kaksi vuotta meni ihan kohtuullisesti!]

Mutta otan myös esille tietysti kunnioitetun edustaja Heinäluoman. Sanoitte, että ex tempore olisi osakesäästötilistä päätetty budjettiriihessä. [Eero Heinäluoman välihuuto] —

Se on totta, että hallitusohjelmassa sitä ei ollut, olette siinä aivan oikeassa. — Mutta kyllä hallitus tässä harkintaa on käyttänyt, niin kuin kaikissa päätöksissä, mitkä budjettiriihessä tehtiin: lisää poliiseja, lisää virkoja armeijaan, ajoneuvoveron alentaminen, mitä pidimme niistä erityisen hyvänä asiana, Lex Lindströmin jatko pitkäaikaistyöttömille, iäkkäimmille pitkäaikaistyöttömille. Monia hyviä asioita tuli budjettiriihessä, joista yksi hyvä asia meidän mielestämme on myös tämä osakesäästötili. Ja hallituksen sisällä, kun tästä päätettiin, siniset olivat nimenomaan sitä mieltä, että se yläraja täytyy laittaa tähän 50 000 euroon. Miksi? Koska silloin sitä hyvällä omallatunnolla voi myös kutsua nimenomaan piensijoittajan osakesäästötiliksi.

Täällä edustaja Viitanen sanoi, että asiantuntija-arvioissa on ollut ajatusta, että tämä ei tuottaisi välittömästi tai ei olisi ilmeistä, että tulisi niitä tuloksia, mitä me haluamme. En minäkään väitä, että tämä välittömästi tuottaa niitä tuloksia, vaan vuosien aikana, vuosien aikanahan ne tulokset tulevat.

Ja lopuksi täytyy vielä sanoa, että yhteisöverotuksen keventäminen vuonna 2014, 4,5 prosenttiyksikköä, oli merkittävä päätös. Erityisesti jälkikäteen voi sanoa, että se oli oikea päätös — nimittäin verotulot ovat kasvaneet sadoilla miljoonilla euroilla yhteisöverotuoton osalta siitä huolimatta, että tätä veroa laskettiin. Minä väitän, että osittain ne ovat nousseet juuri siksi, että veroa laskettiin, koska se on lisännyt taloudellista toimeliaisuutta. Uskon, että sama logiikka pätee myös tämän osakesäästötilin osalta eli ihmiset rupeavat osakesäästötiliä käyttämään ja sitä kautta tulee niitä hyötyjä, mitä me uskomme.

Ja kun täällä on viitattu valtiovarainministeriöön, heidän asiantuntemukseensa, niin he ovat linjanneet, että ensi kaudella pitäisi taloussopeutuksia tehdä 2 miljardilla. Epäilen, että sosiaalidemokraattien kanssa olemme siitä samaa mieltä, että tätä ei pidä ottaa taivaasta tulleena totuutena ja suoraan tehdä niin kuin valtiovarainministeriö sanoo, vaan vaaleissa me, itse kukin puolue, esittelemme ne ratkaisut ja sen taloudellisen linjan, [Pia Viitasen välihuuto] mitkä me haluamme. Eli ei se valtiovarainministeriökään ole tietenkään valtio valtiossa tai hallitus hallituksessa, joka kertoo, miten asioita [Puhemies koputtaa] tehdään. Kuuntelemme heidän asiantuntemustaan, mutta [Puhemies koputtaa] poliittiset päätökset tehdään kansanedustajien toimesta.

19.52 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä uusi hallituksen esitys, joka on tullut talousvaliokunnan mietintönä tänne suureen saliin, on mielestäni hyvä ja erittäin vahvalla pohjalla, kun katsotaan Suomen tulevaisuutta.

Kun suomalaisten yritysten tämänhetkistä tilannetta katsoo, niin ensimmäinen totuushan on se, että näistä 140 000 uudesta työpaikasta, jos oikein muistan prosentin, 80 prosenttia on syntynyt nimenomaan pieniin yrityksiin. Ja mikä on pienten yritysten suurin ongelma? Tällä hetkellä suurin ongelma on ihan varmasti se, että niillä on erittäin suuri pääomapula. Ne investoisivat uusiin koneisiin, laitteisiin, uusiin tuotantorakennuksiin, mutta pääoman saanti pankeista jostain kumman syystä vaatii valtavia vakuuksia, ja monelle pienelle yrityksellä tällaisen pääoman saanti on jopa liian kallista, niin että sitä investointia ei koskaan tule. Elikkä siinä mielessä tämä osakesäästötilistä tehty uusi laki ja talousvaliokunnan mietintö siitä hallituksen esityksestä ovat erittäin hyviä ja perusteltuja.

Tämä on syytä muistaa kaikkien meidän, katsoopa sitten himoverottajan lasien läpi, niin kuin näistä puheenvuoroista olen voinut päätellä, että joidenkin mielestä ainoa oikea tapa valtion ja julkisen talouden hoitoon on valtava verojen lisäys. No, sitä nyt lienee tässä maassa kokeiltu aivan tarpeeksi. Sen vaikutukset me kaikki tiedämme, että ne ovat talous-

elämälle kaikista pahinta myrkkyä, mitä olla voi. [Eero Heinäluoman välihuuto] — Edustaja Heinäluoma, jos te joskus malttaisitte kuunnella. Ymmärrän, että se kirpaisee, kun totuuden sanoja kuulee, mutta joskus se on totuuskin kuultava. [Eero Heinäluoman välihuuto] Ulkoministeri Soini sanoi kerran: jos kuuntelisitte, niin saattaisitte oppia jotakin.

Nimittäin juttu on niin, että jos pienille... [Välihuutoja] — Arvoisa puhemies! Saanko jatkaa? Täällä on jatkuvaa häirintää havaittavissa. — Kun nämä pienet yritykset todellakin ovat suunnittelemassa investointeja, niin niille se pääoman saanti on todella vaikeaa, ja se on hyvin monelle pienehkölle yritykselle laajentumisen este. Omassa tuttavapiirissäkin näitä yrityksiä on lukuisia. Kyllähän meidän pitää tätä pääomasysteemiä tässä maassa kehittää, niin että nämä pienet yritykset pääsevät kasvamaan.

Jos joku tässä maassa kuvittelee vielä, että julkisen talouden kautta voidaan työllistää ihmisiä virkamiehiksi valvontaa hoitamaan tai jotakin muuta tämmöistä byrokratian toimintaa tekemään, niin pikkuisen väärällä tiellä on kuitenkin, koska nämä yritykset, jotka tällä hetkellä investoivat esimerkiksi biotalouteen, metsätalouteen, sanotaan nyt tyypillinen suomalainen metsäkoneyritys, joka investoi uuteen koneeseen, ostamalla uuden monitoimikoneketjun työllistävät puolenkymmentä ihmistä heti. Se on valtava pääomasijoitus, mutta se vaatii pääomia, koska niitä ei monesti pankista saa. Tämän takia tämä esitys on erittäin kannatettava, ja varsinkin, jos investointi suuntautuu tuotannolliseen talouteen, jolloin parhaimmillaan se tuote viedään Suomen rajojen ulkopuolelle, silloin ollaan, arvoisa rouva puhemies, erittäin terveellä pohjalla.

En haluaisi tällaista keskustelua kuulla, että uuden rakentaminen ja uuden luominen tähän maahan on väärin. Minusta se on ihailtavaa tekoa, ja kunnioitan suuresti yrittäjiä, [Puhemies koputtaa] jotka sen tien ovat valinneet.

19.55 **Eero Heinäluoma sd:** Huomaan, että edustaja Kankaanniemi on vahvasti täällä historiaosastolla jälleen kerran, ja hän on parhaimmillaan, kun hän käy tätä historiankirjoitusta. Siinähän on yksi yhteinen piirre kaikissa hänen esiintymisissään täällä kaikkina näinä iltoina ja välillä päivälläkin: silloin kun hän oli hallituksessa ministerinä tai hallituspuolueen edustajana, maan asiat olivat erittäin hyvin ja menivät vielä parempaan suuntaan. Kaikkein paras aika tietenkin oli Ahon hallitus. Sehän oli aivan loistavaa aikaa, kun työttömyys ei ollut kuin puoli miljoonaa ja valtion velkaantuminen sitä suuruusluokkaa, että oltiin joutua ulkomaisten instituutioiden, kuten maailman valuuttarahaston, haltuun, ja jolloin verotus oli ennätyskorkealla. Koskaan ei ole verotus ollut niin korkealla kuin Esko Ahon hallituksen aikana. Se on siis se ennätys, jota ei ole toistaiseksi rikottu. Sen jälkeen verotusta on kohtuullistettu, mitä tulee esimerkiksi palkka- ja eläketulojen verotukseen, niin kuin oikein on. Mutta se on rekordi. Se on rekordi, ja siihen ei nyt ole päästy.

Varallisuusverokeskustelua olemme käyneet erittäin monta kertaa, ja muistan, että viimeksikin nämä luvut käytiin lävitse: 75 miljoonaa oli varallisuusveron tuotto. Vanhasen ykköshallitus teki erittäin hyvän ja perustellun verouudistuksen, kun se toi osingot verolle. Silloinhan kokoomus ilmoitti, että se on heille hallituskysymys, jos osingot tulevat verolle. He eivät missään tapauksessa hyväksy osinkojen verottamista. No, tikulla sitä silmään, joka vanhoja muistelee. Onneksi osingot tulivat verolle, koska ne olivat poikkeama tästä Kari S. Tikan oikeasta ja ainoasta hyväksyttävästä periaatteesta, joka on laaja veropohja. Kun mahdollisimman moni maksaa, kenenkään verorasitus ei muodostu kohtuuttomaksi. Tuo osinkojen verolletulon tuotto oli siis 500 miljoonan euron vuosiluokkaa, ja se oli aika hyvä oikeudenmukaisuutta lisäävä uudistus, jonka Vanhasen ykköshallitus teki.

En ole myöskään huomannut, että perussuomalaiset tullessaan hallitukseen ja edustaja Kankaanniemen painaessa täällä vihreätä nappia olisivat laittaneet ehdoksi yhteisöveron nostamisen — en ole huomannut — enkä myöskään sitä, että perussuomalaiset olisivat laittaneet ehdoksi varallisuusveron. Huomioiden perussuomalaisten suuren menestyksen viime vaaleissa olen ihan varma, että jos te olisitte panneet ehdoksi varallisuusveron, niin kyllä keskusta ja kokoomus olisivat teidät niin paljon halunneet, että olisi saatu sekin vero takaisin, vaikka siitä maailmalla yleisesti on luovuttu.

Historiaa voidaan käydä, mutta tänä päivänä käsittelyn kohteena on kuitenkin se, tehdäänkö verotukseen jälleen yksi uusi aukko, joka tulee maksamaan noin 160 miljoonaa lähivuosina ja joka tulee muille maksuun — niille tavallisille suomalaisille, jotka eivät pysty järjestelemään verotustaan. Kyllä tällekin voidaan lausua lukemattomia hyviä perusteita. Yksi erityisen mielenkiintoinen on jälleen tänään kuultu, ja se on tämä kannustaminen. Se on kuulkaa mielenkiintoista, että aina kun pitää kannustaa, niin ketä kannustetaan? Heitä, joilla menee aika hyvin. Heille annetaan näitä veroetuja. Heille, joilla on ylimääräistä rahaa. Kaikki kunnia heille, hieno juttu, ja monella se tulee ahkerasta työstä, hieno juttu. Mutta jotta he eivät laiskoja pääomia makuuttaisi siellä pankissa, annetaan veroetua. Ja mitäs tehdään, kun tulevat nämä pienituloiset — ne perussuomalaistenkin äänestäjät — jotka ovat joutuneet työttömäksi? Mitäs heille tarjotaan? Aktiivimalli. Keppiä tulee. Heitä, joilla menee hyvin, kannustetaan veroeduilla, on se sitten esimerkiksi se erittäin suuriin metsätiloihin tehty ylimääräinen verovähennys, joka oli suurituloisille täsmäetu, tai apteekkarivähennys, joka toi 15 000 euroa vuodessa monelle apteekkarille. 15 000 euroa vuodessa ei ole ihan pieni summa alalla, joka on säädelty ja jolla kilpailu on estetty ja jolla tulonmuodostus on täysin varmaa ja ennakoitavaa. 15 000 euroa oli tämän veropolitiikan tulos. Muitakin voisin tässä luetella, mutta koska niistä nyt jo on päätetty, en mene siihen, vaan menen tähän filosofiaan. Onko todellakin niin, että aina kun halutaan kannustaa pienituloisia johonkin asiaan, se on keppiä, ja sitten kun on tämä ylimääräistä rahaa omaavien osuus, niin ollaan tilanteessa, että tarvitaankin sitä veroporkkanaa. Minusta aika moni alkaa nähdä lävitse tämän keskustelun ja kysyä, onko tämä oikeudenmukaista politiikkaa, mitä tässä tehdään.

Kyllähän sijoittaa voi tälläkin hetkellä täysin vapaasti. Täällä kokoomus sanoi oikein mehevästi, että kun suurituloisilla on tämmöinen etu ollut — mutta juuri sen poistamistahan me olemme esittäneet. Tämä koko keskusteluhan lähti näistä vakuutuskuorista liikkeelle tämän vaalikauden alussa — silloin vielä kun perussuomalaiset olivat juuri ehtineet painaa vihreätä nappia hallitusohjelmalle — niin, että on vakuutuskuoria, jota kautta voi välttää verotusta ja käyttää tätä hyväkseen, ja se koski käsittääkseni, ellen nyt väärin ihan muista julkista keskustelua, myös hallituksen ministereitä, mikä antoi aika runsaasti lisää vauhtia tähän keskusteluun. Nyt tällä järjestelyllä maksetaan suolarahoja ja yritetään osoittaa, että ei pidäkään puuttua näihin suurrikkaiden etuoikeuksiin. Verrattuna siihen Kari S. Tikan erittäin järkevään periaatteeseen, että laaja veropohja eli verotetaan kaikkien todellista tuloa, tässä kuljetaan juuri väärään suuntaan, ja kun kuljetaan väärään suuntaan, laskut tulevat maksettaviksi, ja sitten ne näkyvät joko velanottona tai tavallisten ihmisten korkeampana verotuksena tai sekä että. Sen takia tätä esitystä ei mitenkään voi kannattaa. Ei mitenkään voi kannattaa.

Ja siitä, mitä me olemme nähneet valtiovarainministeriön lausunnosta, sanon vielä entisenä ministerinä, että tämähän on aivan poikkeuksellista. En kyllä muista, että olisi hallituksen esityksiä — sote-uudistusta lukuun ottamatta — jossa esitykseen olisi jo kirjattu

useita keskeisiä heikkouksia, minkä takia kaikki eivät voineet pitää niitä esityksiä järkevinä. Se, mitä VM:n virkakunta on tässä tehnyt, on tietysti palvelus totuudelle, mutta kyllähän se on rumaa luettavaa, että näistä puheena olleista työllisyysvaikutuksista, joiden nimiin täälläkin on vannottu, virkakunnan arvio on, että niitä ei ole. [Hannu Hoskosen välihuuto] — No, se nyt on tosiasia, jonka voi lukea, kun lukee hallituksen esityksen perustelut ja valtiovarainministeriön muistiot asiasta. — VM:hän kannattaa ihan järkevin perustein laajaa veropohjaa ja on tehnyt siihen liittyen esityksiä myös näiden verovapaiden osinkojen osalta, jotka eivät hallitukselle maistu, koska ne ovat liian lähellä teidän taustatahojanne.

Näin ollen, jos oikeudenmukaisesti toimitaan, niin toimitaan talousvaliokunnan opposition esittämän vastalauseen mukaisesti ja hylätään tämä esitys ja palataan siihen ilman tätä veroratkaisua, joka tulee tavalliselle kansalaiselle maksettavaksi.

20.02 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Heinäluoma antoi tuossa äskeisessä puheenvuorossaan parikin väärää todistusta perussuomalaista. Ne korjaan ensimmäisenä.

Eli eivät perussuomalaisten äänestäjät mitenkään leimallisesti ole pienituloisia tai työttömiä, vaan itse asiassa meidän kannattajissamme on tutkimusten mukaan kaikkein eniten vakituisessa työssä olevia ihmisiä. Ja se, että olisimme kannattaneet aktiivimallia, ei pidä paikkaansa, vaan perussuomalaisten ryhmä äänesti ryhmänä aktiivimallia vastaan. [Pia Viitanen: Silloin olitte valmistelemassa itse! — Sami Savio: Ei ole oltu!]

Kun nyt tuli ylipäänsäkin puhetta perussuomalaisten linjauksista näissä talouspolitiikankin asioissa, niin nyt täytyy huomata sellainen asia, että kun perussuomalaiset siirtyivät niin sanotusta timokraattisesta ajasta demokraattiseen aikaan, niin siinä tapahtui puolueessamme kokonaisuudessakin sellainen positiivinen muutos, että asiat voidaan katsoa asioina ja mennä oman linjan mukaan eikä kysellä lupia muilta. Voimme kannattaa sitä, minkä hyväksi näemme, eli vaikkapa kansankapitalismia. Voimme vastustaa sitä, mitä me emme näe hyväksi, eli vaikkapa kansallisomaisuutemme polkumyyntiä — välittämättä sen enempää Hakaniemen kuin Etelärannankaan mielipiteistä tai että meidän tarvitsisi myydä vaikutusvaltamme halvalla jonkun henkilön henkilökohtaisen uran turvaamiseksi.

20.03 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Ihmettelen edelleen tätä keskustelua seuraavana: kun edustaja Heinäluoma käytti äsken puheenvuoron, että Eskon Ahon hallitus otti velkaa kaikista eniten ja kauheassa tilanteessa, niin voisi sanoa, että, edustaja Heinäluoma, jos lähdette Euroopan suurille pääomamarkkinoille, tuonne Euroopan parlamentin jäseneksi — jos mahdollisesti vaaleissa hyvin käy — toivottavasti ette tätä tietoa nyt kovin suurelle porukalle levitä. Se saattaa herättää hilpeyttä niissä porukoissa, jotka Suomea silloin pitivät pystyssä.

Varmaan muistatte, minkä takia silloinen hallitus joutui siihen tilanteeseen, joka oli aivan kamala tilanne. Ei varmaan kukaan talouspolitiikkaa ymmärtävä henkilö väitä, että Esko Ahon hallitus ei ottanut velkaa sen tautta, että oli pakko. No totta kai se oli pakko ottaa, kun konkurssipesää hoidettiin, vai olisiko pitänyt jättää eläkkeet maksamatta, koulut panna kiinni, terveyskeskukset panna kiinni, mennä tähän Amerikan malliin, että pannaan valtionhallinto seis, kun ei ole rahaa? Se oli vaihtoehto. Oli kaksi vaihtoehtoa, ja piti valita se pienempi, ja pienempi vaihtoehto oli saada luototuksia ulkomailta ja viimeisiä... Muistan Iiro Viinasen yhden puheenvuoron, kun hän televisiossa sanoi, että hän lähtee Kaukoitään hakemaan rahaa, että saadaan valtionhallinto pyörimään ja eläkkeet maksettua. On-

neksi silloin riitti rohkeutta näillä poliittisilla päättäjillä ja Holkerin / Erkki Liikasen / Matti Louekosken konkurssipesää hoidettiin silloin tällä tavalla. Ja jos te siitä syytätte Esko Ahoa, että se oli Esko Ahon vika, niin kannattaa hieman syvällisempiä talouspoliittisia kirjoja lukea ja eduskunnan pöytäkirjoja, koska jos teidän poliittinen ambitionne on tuolla tasolla, niin hieman epäilen menestyksen mahdollisuuksia. Mutta totta kai kateelliset voivat tämänkin kääntää toisin päin, että se oli Esko Ahon vika.

Mutta muistakaa, mitä tapahtui silloin: merkittävä uudistus. Silloinhan tehtiin tämä pääomaverouudistus ja luotiin yhtiöveron hyvitysjärjestelmä, avoir fiscal -järjestelmä, joka loi sen, että yritykset alkoivat kerätä yrityksiin pääomaa. Tämä avoir fiscal -järjestelmä mahdollisti sen, että yritysten taseet vahvistuivat, ja sillä luotiin järjestelmä, joka mahdollisti yritysten taseen vahvistumisen kautta tilanteen, että laman aikana yritykset pystyivät ihmisiä pitämään töissä ja odotettiin seuraavaa nousukautta ja kaikki oli hyvin. Tänäkin päivänä tätä järjestelmää muuten vielä kiitetään, ja se tehtiin silloin aikanaan tilanteessa, jolloin oli pakko toimia. Vaihtoehdot olivat vähissä. Olimme joutumassa Kansainvälisen valuuttarahaston huomaan, ja miten meille olisi käynytkään, jos sinne olisimme joutuneet? En uskalla edes kuvitella.

Toivoisin tältä keskustelulta hieman korkeampaa tasoa, ettei tarvitsisi tällaisia väitteitä kuulla, että Esko Ahon se vika oli. Se on aivan sama asia kuin se, että kun talo on tulessa ja palokunta menee sammuttamaan, niin sitten syytetään palokuntaa, että te sytytitte sen tulipalon. Toivon, että keskustelun taso on hieman parempi. [Mika Kari: Alkaisiko nyt? — Eero Heinäluoma: Paranee!]

20.06 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! En nyt oikein tiedä, mitä tähän sanoisi, koska minusta edustaja Heinäluoma käytti erinomaisen puheenvuoron, ja mitä hän on viitannut aiempiin hallituksiin, hän on kertonut, miten asiat ovat olleet. [Eero Heinäluoma: Juuri näin!] Ja se on kyllä hieman toista kuin tässä edellinen puhuja yritti kuvata, mutta tässä salissa aina silloin tällöin tottuu kaikenlaiseen.

Puhemies! Ehkä sen verran vielä, kun tässähän on idea, että tämä on sitten ensi vaalikauden juttuja, ja kun täällä aiemmin muun muassa edustaja Hoskonen sanoi, että nyt sitten näyttää siltä, että ensi vaalikaudellakin joudutaan elämään vähän niukan taloudenpidon tiellä, niin silloinhan jos koskaan nämä arvovalinnat ovat varsin tärkeitä. Jos ihan oikeasti nyt jo ennustetaan, että talous ei välttämättä enää kasva, alkaa kasvu hiipua ja haasteita on, [Teuvo Hakkaraisen välihuuto] niin onko meillä todellakin varaa, ihan vakavasti kysyen, luopua noin 160 miljoonasta verotuottoja ja vielä suhteellisen hyväosaisille ihmisille, heille, joilla on kuitenkin sen verran rahaa, että pystyvät sijoittamaan, 50 000 tilillä vaikka? [Sami Savio: Keskituloisia ihmisiä!] Eli onko meillä todellakin varaa?

Jos kuuntelitte tarkkaan, niin edustaja Heinäluoma sanoi aiemmin tässä myös sen, että tämähän on mittasuhteiltaan suurin piirtein samaa luokkaa kuin olisi se, että pistetään se hoitajamitoitus kuntoon. Ja kun me olemme aika vakavien kysymysten ja periaatteellisten arvovalintojen edessä, niin kumman — käsi sydämelle — silloin kun rahaa on niukalti, te valitsette: tämän 160 miljoonaa, vai sen, että pistetään se 160 miljoonaa meidän vanhuksiemme hoivaan? [Sami Savio: Sitä on kysyttävä kokoomukselta!] — Niin, mutta tehän olette kannattamassa, perussuomalaiset kannattavat nyt tätä arvovalintaa. Perussuomalaiset kannattavat tätä arvovalintaa täällä yhdessä hallituksen kanssa, te olette nyt paras apupuolue hallitukselle. Välillä kun tätä kuuntelee, niin voisi kuvitella, että nyt loppui se perussuomalaistenkin oppositiokausi, että nyt ollaan taas hallitukseen siirrytty.

Eli tästä on kysymys. Me olemme sellaisten kysymysten äärellä, että jos me kyseenalaistamme näitä ratkaisuja, esityksiä, mitä hallitus on tehnyt, mielestäni me siksi ainakin ansaitsemme selkeän keskustelun emmekä vain tyyliin [Puhemies koputtaa] pilkanhuutoja sieltä oikealta puolelta.

20.09 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Olen eri keskusteluissa moneen kertaan sanonut, että en usko arkeologisiin kaivauksiin sinällänsä, mutta eihän sitä voi niinkään tehdä, että kun tämä viedään tänne historiaosastolle, [Pia Viitanen: Pitää puolustautua!] niin historiasta kerrotaan yksi tulkinta siitä, mitä Suomen SS-miehet tekivät, vaan kyllä täytyy sitten katsoa nämä eri tulkinnat lävitse.

Minähän en ole täällä syyttänyt Esko Ahoa yhtään mistään. Olen kertonut, mitkä olivat olosuhteet ja tilanne Esko Ahon hallituksen aikana, eli oli jättityöttömyys, vakava velkaantuminen ja sitten lisäksi erittäin korkea verotus, jota sen jälkeen on laskettu. Palkansaajan ei tarvitse maksaa lähellekään niitä veroja, mitä Esko Ahon hallituksen aikana oli. Ja nämä ovat tosiasioita.

Kun edustaja Hoskonen puhuu siitä, millaisen konkurssipesän Ahon hallitus peri, niin tulee kyllä mieleen, muistiko edustaja Hoskonen ollenkaan tätä finanssikriisin jälkeistä konkurssipesää, jonka vuoden 2011 hallitus peri. Mikäs pesä se mahtoi olla, joka 2011 tuli vastaan, kun meidän kansantuotteemme tippui suuruusluokassa 10 prosenttiyksikköä yhdessä vuodessa? Sitten tultiin vuoteen 2011, ja kaikki tämä velkaantuminen oli päällä. En ollut siinä hallituksessa. Sen takia uskallan sanoa jotain senkin hallituksen työn liikkeellelähtökohdista, ja ne eivät olleet kauhean hyvät.

Tietysti mielelläni tätä historiankirjoitusta kyllä muistelen, koska kun oikein ryhdyn muistia virkistämään, niin tulee mieleen sekin, että olen viimeinen valtiovarainministeri, joka on esitellyt tälle eduskunnalle runsaasti ylijäämäisen budjetin. Kaikki budjetit sen jälkeen ovat olleet alijäämäisiä, myös tämä ensi vuoden budjetti. [Teuvo Hakkarainen: Se oli Nokia silloin!]

Sitten voi kysyä senkin perään, millä perusteella tämä ehdotus tehdään niin, että se astuu voimaan vuonna 20. Tietenkin sen takia, ettei alijäämää enää lisätä tälle vuodelle yhtään lisää. Se siirretään seuraavan hallituksen piikkiin.

Toivoisin, että salissa olisi joku talousvaliokunnan jäsen, joka voisi vähän avata meille, minkälaisia osakesijoituksia tämän uuden veroedun piiriin tulee. Talousvaliokunnassahan tähän varmasti on paneuduttu. Kun edustaja Hoskonen viittasi pieniin yrityksiin, joille tämä nyt esitettävä sijoitustili avaa aivan uusia näkökohtia, niin mielellään kuulisin, kun ei yhtään ministeriä ole paikalla, että mites tämä nyt on, arvoisat talousvaliokunnan jäsenet. Minkälaisiin yrityksiin sijoittamisella tämän veroedun voi saada? Onko edustaja Hoskonen oikeassa, kun hän kertoo meille, että tämä on siis pienille yrityksille räätälöity tuki, vai tulemmeko siihen tilanteeseen, että tämä tulee koskemaan nimenomaisesti suuria yrityksiä, pörssilistattuja yrityksiä, joita koskee arvopaperimarkkinalainsäädäntö ja jotka tätä kautta saavat yhden veroedun lisää niiden kaikkien muiden veroetujen lisäksi, ja samanaikaisesti tästä saadaan syy sille, ettei puututa niihin aikaisempiin vakuutuskuorijärjestelyihin?

On selvää, että finanssipuolella moni on tätä toivonut, koska tämä tarkoittaa heille lisääntyvää bisneksen mahdollisuutta. Ja niin kuin aikaisemmin tiedetään vaikkapa näistä ostoeläkkeiden veroeduista, niin nehän johtivat siihen, että kun oli veroetu näille yksityisesti ostetuille eläkkeille, niin nämä hinnat olivat erittäin kalliita tavalliselle kuluttajalle.

Ikävä kyllä moni tämmöinen veroetu kapitalisoituu sinne hintaan ja ne, jotka niitä myyvät, ottavat siitä veroedusta omansa pois. Se häviää sinne suurten toimijoiden taskuun, ja vain pieni osa tulee tavallisille henkilöille.

Mutta ennen kuin keskustelu päättyy, niin rohkenen toivoa, että hallituspuolueiden edustajista, jotka tätä esitystä puolustavat, tai perussuomalaisista, jotka tätä myös kannattavat, joku kertoisi, että ketkäs tämän edun oikein saavat. Minkälaiseen yritykseen pitää sijoittaa, jotta tämän edun saa? Onko niin kuin edustaja Hoskonen sanoi, että se pienen pieni yritys, johon sijoitan, saa täältä sitten lisää pääomia ja minä saan siitä merkittävän veroedun lähivuosille? Rohkenen uskoa, että tähän kysymykseen tulee vastaus ennen kuin keskustelu päättyy.

20.13 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen tässä nyt edellä väitti, että perussuomalaiset — tai ainakin rivien välistä olin lukevinani, taisi se sieltä tulla ihan selvästikin — toimisivat jonkinlaisena hallituksen apupuolueena. [Pia Viitanen: Siltä se nyt vaikuttaa!] No, siitä nyt ei tietenkään ole kysymys, vaan toimimme niin kuin eduskunnassa mielestäni kuuluukin toimia, varsinkin, kun oppositiossa ollaan: järkeviä hallituksen esityksiä kannatetaan, huonoja vastustetaan — ei täällä oikein muutoin kannata tehdä.

Mitä tulee sitten tähän hoitajamitoitukseen, jota sivusitte, niin rinnastitte sen tavallaan tämän esityksen aiheuttamiin mahdollisiin veronmenetyksiin — kukaanhan ei tiedä, tuleeko niitä todellisuudessa, ja jos tulee, niin minkä verran — mutta koko perussuomalaisten eduskuntaryhmä on ensinnäkin allekirjoittanut lakialoitteen, jossa esitetään sitovan hoitajamitoituksen kirjaamista lainsäädäntöön. Se todettakoon tässä, samoin se, että tätä vanhustenhoidon sitovaa hoitajamitoitusta vastustaa puolueista ainoastaan kokoomus. Mistä me sitten säästäisimme? Sekin lienee aika hyvin kansalaisten tiedossa, ainakin toivottavasti. Meidän pääasiallinen linjamme on se, että säästöjä tulee saada aikaan ensisijaisesti ulkomaille suuntautuvista menoista, kuten muun muassa kehitysavusta ja myös maahanmuuton varsin korkeista kokonaiskustannuksista.

Sitten täällä keskusteltiin siitä, keitä tämä esitys toteutuessaan hyödyttäisi. Siihen lienee selkeä vastaus, varsinkin, kun tässä on tämä talletuksille asetettu 50 000 euron kokonaisyläraja. Sehän tarkoittaa sitä, että tämä esitys hyödyttää aivan ennen kaikkea keskituloisia suomalaisia palkansaajia, joilla on säästöön kertynyt muutama tuhat euroa varallisuutta. Ei tietenkään tarvitse olla sitä koko 50 000:ta euroa, varsinkaan heti alkuun. Pienemmällä summalla voi lähteä liikkeelle, ja sitten vuosien myötä voi sijoittaa hieman lisää, jos hyväksi tämän näkee.

Vertaisin tätä uutta osakesäästötiliä myös pitkäaikaissäästämistiliin eli tähän eläkesäästötiliin, jolla tavallaan korvattiin nämä vanhat eläkevakuutukset. Näissähän on vielä paremmat veroedut. Saa 30 prosentin tai parhaimmillaan jopa 34 prosentin verohyödyn sijoitettaessa. Toki nämä PS-tilit ovat sitten paljon pidempiaikaiseen säästämiseen tarkoitettuja, mutta yhtä kaikki, periaate on pitkälti samankaltainen.

Sitten vielä tähän, että mitä hyötyä näistä on näille kohdeyrityksille: kannattaa ehkä ottaa huomioon tai muistaa, että esimerkiksi Nokian kohtalo olisi hyvinkin saattanut olla täysin erilainen — näin luulen — jos 2010-luvun alussa siellä olisi ollut paljon suomalaisia piensijoittajia [Puhemies koputtaa] yrityksen omistajina eikä pelkästään [Puhemies koputtaa] näitä ulkomaalaisia säätiöitä, jotka eivät kyllä Suomen kansallista etua paljon ajaneet. [Eduskunnasta: Ei tullut oikeeta vastausta!]

20.17 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! En nyt saanut vastausta siihen, millaisiin yrityksiin sijoittaminen antaa mahdollisuuden sijoittaa tälle osakesäästötilille. Se on kai aika olennainen tekijä, kun edustaja Hoskonen täällä puhui siitä, että nämä pienen pienet yritykset, jotka ovat hyvin sympaattisia, joita kaikki kannattavat, ne ovat tässä hyötyjiä. Mutta ihan kysyn, että ovatko ne hyötyjiä? Kyllä kai täällä nyt joku, joka tätä esitystä kannattaa, pystyy tähän kysymykseen vastaamaan. Vai onko niin, että te kannatatte jotain semmoista, mistä te ette tiedä, mitä te kannatatte? Että onko edustaja Hoskonen oikeassa, vai lausuuko hän jotain semmoista, joka ei vastaa sitä, mitä tämä hallituksen lakiesitys on.

Tämä veroetu on kuitenkin aika merkittävä, ja on selvää, että myös näille yrityksille, jotka ovat tässä sijoittamisen kohteena, voihan heillekin sitten tulla joku hyöty. Tosin sitten se on selvää, että se 160 miljoonaa, niin maksuunhan se tulee, koska hetken päästä täällä tullaan kauhistelemaan tätä velkaantumista. [Pia Viitanen: Niin, aivan!] Ja sitten taas, että nyt kyllä velkaantuminen pitää lopettaa, ja sitten todetaan, että rahat muuten loppuivat: Ei ole sinne hoitajamitoitukseen rahaa, koska nyt meillä on tämä velkaantuminen. Me emme voi enää velkaantua, ja meidän edellinen eduskunta ehti hyväksyä tämän osakesäästötilin ja tämän suurten metsätilojen omistajien ylimääräisen vähennyksen ja sen apteekkarivähennyksen ja mitä kaikkea siellä muuta onkaan.

Mutta rohkenen uskoa, tässä on vielä aikaa, että joku hallituspuolueen edustajista tai paikalla olevien perussuomalaisten edustajista kertoo, että mihin osakkeisiin, minkälaisten yritysten osakkeisiin sijoittamalla voin sijoittaa tälle sijoitustilille. Sitten tämä ympyrä alkaa sulkeutua, kun tämä vastaus saadaan.

20.18 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän se asia kuitenkin, arvoisat perussuomalaiset, niin on, että ensi kaudella varmasti me joudumme tekemään tietynlaisia arvovalintoja. Emmehän me nyt taas kerran voi ajatella niin, että joku puolue, esimerkiksi perussuomalaiset, tekisi niin sanotusti perussuomalaiset, eli menisivät vaaleihin ja lupaisivat kaikille kaiken. Ja sitten, kun tosipaikka tulisi, niin tehtäisiinkin kaikki päinvastoin. Niinhän [Sami Savion välihuuto] valitettavalla tavalla kävi viimeksi. Ensimmäiseksi tehtiin Soini ykkönen eli Kreikkaan tukipakettia, ja sitten leikattiin köyhimmiltä indeksit ja nostettiin bensaveroa, ja mitä kaikkea siinä sitten tapahtuikaan.

Eli nyt voisin edellyttää ja toivoa kaikilta puolueilta sitä sitoutumista, että se, mitä puhumme ennen vaaleja, tietyt painopisteet ja tavoitteet, mitkä kerromme, että ne myös pidämme sitten vaalien jälkeen. Siksi minä olen äärimmäisen huolissani, koska tiedän, että ei sieltä ilmasta yhtäkkiä vaikeina aikoina löydy 160 miljoonaa taas ylimääräistä, vaan tällä matematiikalla sehän on jostain pois, eikö niin? Se on jostain pois, ja tämän tyyppisillä rahasummilla, ne ovat jo merkittäviä, me puhumme esimerkiksi siitä, että me voisimme tätä hoitajamitoitusta hoitaa kuntoon. Tai sitten, kun puhuimme niistä rahasummista, mitä nyt tällä kaudella on leikattu, esimerkiksi juuri näitten indeksijäädytysten suhteen ihmisten perusturvasta, pienistä eläkkeistä, työttömyysturvaa, kaikkea on leikattu, niin ne ovat tämän kokoisia summia suurin piirtein, missä liikutaan. Niin kyllä nyt pienen pieniä arvovalintoja luulisi tämänkin salin tässä vaiheessa tekevän. Varsinkin kun me päätämme tulevaisuuden puolesta, siis siitä, mitä ensi kaudella tulee tapahtumaan, kun tämä laki säädetään. Siitähän tässä nyt on myös kysymys, ja siksi toivon rehellisyyttä tähän keskusteluun.

20.20 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Viitaselle kommenttina: Perussuomalaiset kylläkin lupasivat ennen vuoden 2015 vaaleja 2—3 miljardin menoleikkaukset. Tämä on todennettavissa oleva asia meidän vaaliohjelmistamme.

Mutta hyvät uutiset: Sosiaalidemokraatit lupasivat paljon suuremmat menoleikkaukset. Lupasivat ne niistä asioista, jotka hallitus on toteuttanut, mutta paljon suurempina kuin hallitus on toteuttanut. Nyt kuitenkin sosiaalidemokraatit ovat oppositiosta haukkuneet kaikki nämä leikkaukset vuoron perään, jotka olisitte itse tehneet, jos olisitte olleet hallituksessa.

Eli peräisin hieman rehellisyyttä tähän keskusteluun.

20.21 **Mika Kari sd:** Arvoisa rouva puhemies! Ihan mielenkiintoinen keskustelu kaikkineen. Tässä tuli vähän tämmöinen jakolinja, jossa puolustettiin laajaa veropohjaa ja vastaavasti tällaista veromallia, josta ikään kuin poimitaan ne rusinat, joskaan ei sitten osoiteta, millä katetaan sitä veropohjaa, josta näitä leikkauksia esitetään.

Vähän vaikeata on seurata tällaista keskustelua — vähän katse kääntyy tuonne perussuomalaisten suuntaan — jossa unohdetaan se oma, vähän reilun kahden vuoden hallitustaival, jonka aikana tehtiin niitä isoja ratkaisuja, joilla toisaalta ehkä lähdettiin hakemaan valtiontalouteen vakautta tietyllä ratkaisulla, mutta saman aikaan heikennettiin monien palkansaajien ja ihmisten etuja. Ja ne olisi ihan rehellistä tuoda tässäkin esiin. Viime kädessä meillä valtionkassan vartijoina on vastuullamme se, että meillä palvelut toimivat, palvelut ovat oikeudenmukaisia ja kohtuullisia, ihmisillä on töitä, toimeentuloa, hyvinvointia. Ja ennen kaikkea silloin, kun valtiolla on johonkin rahaa laittaa, niin ne pyrittäisiin nyt laittamaan niihin todellisiin kohteisiin. Eikä samaan aikaan voi lähteä siitä, että tehdään veronalennuksia, ja samaan aikaan pitäisi yrittää palveluita kattaa, kuten nyt vaikka Esperi Care -esimerkki kertoo. Rahantarve olisi kyllä siellä palveluiden puolella enemmän, kuin tällaisilla verohelpotuksilla jo valmiiksi, en sano rikkaille, mutta varakkaille ihmisille. Mutta onko niin, perussuomalaiset, että sitä saa, mitä tilaa?

20.22 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Niin, tuo edellinen kysymys on pelottavan hyvä, koska viime vaalien allahan kansa luuli tilaavansa esimerkiksi sitä, mitä Timo Soini silloin kertoi näyttävästi. Perussuomalaiset ilmoittivat silloin Soinin suulla, että kaikkein pienituloisimmilta, kaikkein heikoimmilta, ei saa eikä voi eikä pidä mennä leikkaamaan. Kyllä sitten ihmetys oli kova, kun siellä uusi hallitus pistettiin kasaan ja perussuomalaistenkin allekirjoittama hallitusohjelma tuli voimaan ja heti ensi töikseen tehtiin leikkaukset kaikkein pienituloisimmilta, joilta siis ei saanut eikä voinut eikä pitänyt millään tavalla leikata. Näin siinä kävi. Ja juuri siksi, koska meillä on tämä historia, me olemme nähneet tämän, minä pelkään, puhemies, hieman sitä, että me olemme jo valmiiksi näiden esitysten myötä tekemässä saman kaltaisia arvovalintoja, että meidän veropohjaamme tulee uusia aukkoja ja me menetämme verotuloja, kun me kuitenkin päinvastoin tarvitsisimme yhteisiä voimavaroja siihen, että voisimme ne räikeimmät epäkohdat, mitä meillä yhteiskunnassamme valitettavasti on, pistää kuntoon.

20.24 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Vastaan nyt ensin tähän — oliko se nyt edustaja Heinäluoma vai kuka, joka kysyi tästä — mihin voi sijoittaa. Täällä nyt tietysti on käyty keskustelua, ovatko nämä pieniä vai suuria yrityksiä, mihin voi sijoittaa. Kyllähän pörssistäkin löytyy alle 10 miljoonan euron markkina-arvoisia yrityksiä suuri liuta. Ne voivat hakea sieltä tarvittaessa osakeanneilla lisää pääomaa. Esimerkiksi näihin voi kyllä aivan hy-

vin sijoittaa. En näe kyllä mitään ristiriitaa sen suhteen, etteikö tällä voitaisi pientenkin yritysten tasetta vahvistaa. [Eero Heinäluoma: Jotka ovat pörssissä!] — No, en minä nyt katsoisi, että pörssissä oleminen tekee yrityksestä sen parempaa tai sen huonompaa. [Eero Heinäluoma: En minäkään!]

Oli miten tahansa, perussuomalaisten linja on kyllä varmasti aika paljon monessa asiassa erilainen kuin sosiaalidemokraattien. Me emme puolusta suurpääomaa, mutta emme kyllä halua lisätä Suomeen sosialismiakaan, siitäkin on aika huonot näytöt. [Eero Heinäluoma: Eikä kansallissosialismikaan ollut hyvä!] — No, ei sekään ollut hyvä, mutta ei tässä nyt siitä ole minkäänlaista pelkoakaan, eiköhän ne ole haudattu sinne aika kauas menneisyyteen.

Sitten täällä nyt sanottiin, että viime vaalien alla on luvattu kaikenlaista, eikä aivan kaikki ole toteutunut. Näin varmasti on ollut. Sama toki koskee seuraaviakin vaaleja. Kyllä monilta, tai ainakin joiltakin puolueilta — nimi jääköön tässä mainitsematta — on tullut aika kovia eläkelupauksia, joita sitten on jo hyvissä ajoin alettu peruuttaa. Jos tämä sama kyseinen puolue on hallituksessa, niin voi olla, että täällä ensi vaalikauden lopussa käydään sitten keskustelu, että toteutuivatko nämä eläkelupaukset vai eivät, mutta en halua mennä asioiden edelle. Ne henkilöt sitten täällä keskustelevat, jotka ovat kansan valitsemina paikalla.

20.26 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaisia on nyt haukuttu hallitustaipaleesta, ja täytyy tunnustaa, että meidän osaltamme hyvin epäonnistunut taival. Se on tunnustus. [Eero Heinäluoma: Rehellistä!] — Aina on oltava rehellinen. — Mutta jos mennään siihen ministeriryhmään, mikä meillä oli, niin muistatteko, kun ennen perussuomalaisten kesäkokousta 2017 puolueen johtaja sanoi, että minäkö lähtisin perustamastani puolueesta? Siihen ei mennyt kahta viikkoa, niin lähtö tuli, omilla sanoilla lähti. Elikkä kun siis puoluejohto oli tämmöisissä käsissä siihen aikaan, niin eihän siinä voinut odottaa mitään hyvää ja oikeudenmukaista. Mutta nyt Perussuomalaiset on palannut juurilleen ja on jämäkkä puolue ja pysyy siellä suomalaisen yrittäjän ja työmiehen puolella. [Mika Kari: Todellinen työmies, oikea työmiehen puolue!] Tämä on todellisuus.

20.27 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Kyllä tämä on tärkeätä, että nyt valaistaan tämä kysymys siitä, mihin yrityksiin sijoittamalla tämän edun saa. Ja niin kuin tässä vähän viitattiin, niin täällä laissahan lukee nämä ehdot, joidenka mukaan tässä pitää toimia. Eli kysymys on arvopaperimarkkinalain mukaisesta toiminnasta. Ja nyt sitten kysymys kuuluu, että jos minä haluaisinkin sijoittaa edustaja Hakkaraisen sahayritykseen, niin saanko tätä kautta veroedun vai onko niin, että täytyy täyttää arvopaperimarkkinalain vaatimukset. Aika lailla erilainen yritysjoukko tulee, jos puhutaan arvopaperimarkkinalain vaatimista yrityksistä kuin pienistä perheyrityksistä, vaikkapa saha-alan yrityksestä.

Olisi aika tähdellistä, että edustajat tietävät [Toimi Kankaanniemi: Kyllä me tiedämme!] ja heille annetaan oikea tieto myös täällä salissa, mihin rahat ovat menossa, nämä veroedut, kun ne sitten kuitenkin tulevat meille muille maksuun. Tavallinen palkansaaja ja eläkeläinen maksavat, ja tulemme näkemään, että tuonne ilmestyy valtiovarainministeri varmaan vielä aika monta kertaa ennen huhtikuun 16. päivää, [Pia Viitanen: 14:ttä!] 14. päivää, joka sanoo, että rahat on loppu, että ei ole, että ei nyt voida tehdä mitään ja ei ole hallitusohjelmassa. Mutta näyttää olevan niin, että vaikkei ole hallitusohjelmassa ja vaikka rahat on loppu, niin tällaisiin 160 miljoonan aukkoihin kyllä löytyy, koska ne ovat tärkeitä

niille puolueille, jotka ovat hallituksessa, ja ilmeisesti joillekin puolelle, jotka ovat oppositiossakin. 160:tä miljoonaa te ette pääse karkuun. Se tulee, jos tätä ei muuteta, vuoden 20 budjetissa vastaan.

Samalla tämä tarkoittaa sitä, että kun alun perin yhteiskunnassa oli kehittymässä ilmapiiri, että puututaan näihin vakuutuskuorijärjestelyihin, Kari S. Tikan periaatteella katsotaan, että kaikista tuloista maksetaan joku vero, niin sekin unohdetaan tässä samassa, kun käytetään näitä hienoja puheenvuoroja pienistä yrityksistä ja pienistä suomalaisista, joilla on säästötileillä pienellä korolla rahoja, joita sitten pankit homehduttavat siellä holveissaan. Ne rahathan eivät hyödytä kansantaloutta ollenkaan, mitkä sinne säästöihin on laitettu, pankithan eivät tietenkään lainaa niitä. Eivät ne lainaa niitä mihinkään yritystoimintaan, vaan ne rahat homehtuvat siellä pankkiholveissa, ja jotta tämä hirveä kansantalouden epäkohta homehtuvista rahoista saadaan hoidettua, tarvitaan 160 miljoonan veroetu vuosittain, josta valtiovarainministeriön virkakuntakin sanoo, että se ei vaikuta lausuttujen virallisten tavoitteiden mukaisesti. Välillä kannattaisi uskoa näitä virkakunnan arvioita, erityisesti silloin, kun ne ovat kriittisiä oman hallituksen esityksille. Ei heillä mitään intressiä ole tämän hallituksen kampittamiseen.

20.30 **Simon Elo sin:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Heinäluoma viittasi siihen, että suomalaiset piensijoittajat olisi jotenkin merkityksetön ryhmä. Kuitenkin 800 000 ihmistä omistaa Suomessa pörssiosakkeita, kyllä se on merkittävä ryhmä. Ja kun tätä vertaa sitten Ruotsiin, jossa joitakin vuosia sitten on tämän tyyppinen järjestelmä otettu käyttöön, niin siellä kuitenkin on 2,2 miljoonaa osakesäästötiliä 1,8 miljoonalla ruotsalaisella, eli kyllä siellä ainakin tällä on ollut merkittävää vaikutusta.

Tietysti jos sitten ajattelee sitä, mihin tosiaan tämän osakesäästötilin kautta ei voi sijoittaa, nimenomaan ei voi sijoittaa, niin käsitykseni on, että asuntoihin, kiinteistöihin, metsään, listaamattomiin yrityksiin ei voi sijoittaa, ja tietysti tämmöiset, sanotaanko kaikkein spekulatiivisimmat sijoitustuotteet jäävät myös tämän tilin ulkopuolelle. Tärkeää on myös, että ei voi siirtää nykyisiä omistuksia tälle tilille sitten, kun tämä käyttöön tulee. Sekin tietysti vaikuttaa alkuvaiheessa tilin käyttöön, uusien osakkeiden kanssa täytyy sitten toimia siltä osin ja myydä ne ja laittaa sitten tänne tilille. Mutta uskon, että tässä saadaan vaikutus. Välitöntä vaikutusta ei ole, niin uskon, kuten tässä asiantuntija-arviossa on, mutta useamman vuoden aikana vaikutusta tulee olemaan.

Ja sitten myös tämä kysymys 160 miljoonasta: on kyllä myös asiantuntijoita, jotka katsovat, että se on nimenomaan niin, kuin edustaja Heinonen sanoi, että se siirtyy myöhemmäksi, ei ole kyse menetetyistä tuloista valtiolle.

20.31 **Pia Viitanen sd:** Puhemies! Nimenomaisesti, jos toimitaan siten, kuin tämä mahdollistaa, niissä tilanteissa, kun annetaan perintöjä, tai sitten, kun ulkomailla vaikka hetkeksi siirretään tämä omistus, niin se voi siirtää tätä niin, että koskaan nämä verot eivät tule maksetuksi. Ja siksi on ihan turha väittää, että kyllä täältä jokainen penni sitten ennen pitkää, joskus 10—20 vuoden päästä, takaisin tulee. Ei tule välttämättä. Ihan turha näin sanoa. Ja päinvastoin, arviossa esitetään, että tämä muoto nimenomaisesti kannustaa lähinnä juuri verosuunnittelua. Eli tästä on myös kysymys.

Mutta varsinaisesti, puhemies, pyysin tämän puheenvuoron siksi, kun täällä viitattiin todennäköisesti — luulen niin — SDP:n tähän mielestäni erittäin hyvään tavoitteeseen, siihen, että torjutaan eläkeläisköyhyyttä ja toimitaan niin, että tietyn määräajan puitteissa saa-

daan se 100 euroa lisää rahaa kaikkein pienituloisimmille eläkkeensaajille. Minusta se on erittäin tärkeä tavoite, erittäin hyvä asia. Ja kun sitä täällä jo etukäteen jopa perussuomalaiset kritisoivat ja epäilevät, että emme me tähän pääse, että kyllä me sitten neljän vuoden päästä kysymme, niin eikö Perussuomalaiset edes voisi puolueena sitoutua tähän samaan tavoitteeseen? [Eero Heinäluoman välihuuto] Eli teenkö minä nyt väärän johtopäätöksen, kun tästä tulee mieleen, että perussuomalaiset eivät kannata sitä, että kaikkein pienituloisimpien eläkkeensaajien toimeentulo kohentuisi? Eivätkö perussuomalaiset siis kannata sitä, että voisitte yhteisrintamassa meidän kanssamme toimia sen puolesta, että ensi kaudella saisimme sen 100 euroa alle 1 400 euroa tienaaville eläkkeensaajille? Ettekö te mieluummin sitoutuisi tähän, koska yhdessä voisimme saada sen helpommin eteenpäin, kuin että te jo etukäteen kerrotte, ettei muuten onnistu, ja vähän syyllistätte, että mitäs menette tuollaisia puhumaan? Selvyyden vuoksi, jotta tästä ei jää epäselvyyttä, toivoisin teiltä vastausta tähän, että kannatatteko tätä tavoitetta 100 euron kohennuksesta kaikkein pienituloisimmille eläkkeensaajille. [Raija Vahasalo: Kuuluuko se tähän asiaan?]

20.34 **Simon Elo sin:** Arvoisa rouva puhemies! Vielä tästä osakesäästötilistä siltä osin, minkälaiset vaikutukset valtiontalouteen sillä on. Jos verot maksetaan tuotoista, niin kuin Suomessa on esitetty, niin kyllä verotulojen määrä todennäköisesti olisi kokonaisuudessaan samaa luokkaa kuin nykyään. Nimenomaan, niin kuin edustaja Heinonen jo alkuvaiheessa sanoi, se veronmaksu lykkääntyy, mutta ei kokonaan poistu.

Mitä tulee tähän keskusteluun perussuomalaisista tai heidän johtamistavasta aikanaan, niin kyllä minä ihmettelen sellaista ajatusta, että missään suomalaisessa puolueessa, varsinkaan eduskuntapuolueessa, olisi sellaisia sääntöjä, että edes puheenjohtaja voisi toimia kuin joku todellinen diktaattori. Puoluehallituksessa — siellä enemmistö päättää. Eduskuntaryhmässä — enemmistö päättää. [Sami Savio ja Teuvo Hakkarainen: Puoluekokouksessa!] Jos joku sanoo minulle, että on sellainen puheenjohtaja missä tahansa puolueessa... — Puoluekokouksessakin päätti enemmistö, kuka valittiin puheenjohtajaksi ja näin edespäin. — Jos joku väittää minulle, että näissä elimissä joku vain jyrää ja he eivät voineet mitään, niin se on kyllä heikkoa päätöksentekoa näiltä ihmisiltä, jos he eivät pysty kantaansa esittämään ja ovat vain jonkun jyrättävissä. [Sami Savio: Niin on!]

Yhtä lailla, mitä tulee hallitukseen lähtemiseen, niin useimmilla puolueilla, myös aikanaan perussuomalaisilla, oli varsin vankat tavat siihen, miten lähdetään hallitukseen. Puoluehallituksen ja puoluevaltuuston yhteiskokouksessa ainoa edustaja, joka vastusti hallitukseen lähtemistä, on nykyään sinisissä, edustaja Vesa-Matti Saarakkala. Jos jollain olisi varaa sanoa siitä, että ei olisi pitänyt mennä hallitukseen — että on tehty virheitä — niin hän on ainoa. Minä en lähde sellaista väittämään omalta osaltani ja ihmettelen, jos kukaan muu kuin edustaja Vesa-Matti Saarakkala — niistä edustajista, jotka näissä kokouksissa olivat hallitukseen lähdöstä päättämässä — lähtee sitä kritisoimaan.

Pahoitteluni, arvoisa puhemies, menee kauas itse aiheesta, mutta kun täällä tosiaan tätä historiallista arkeologista tutkimusta on tehty, niin kuin edustaja Heinäluoma viittasi, niin täytyy siitä historiantulkinta antaa. [Eduskunnasta: Hyvä!]

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Meillä on useita asioita käsiteltävänä. Pysytään tässä asiassa, kohdassa 5, esitys eduskunnan laiksi osakesäästötilistä ja niin edespäin.

20.36 **Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Heinäluoma pelotteli, että nämä valuvat ulkomaille. On tämä 50 000:n raja, ja tätä tulevat käyttämään tavalliset suomalaiset duunariperheet ja ehkä jotkut eläkeläiset, jotka ovat säästäneet muutaman kymmenentuhatta. He panevat siitä säästöstään osan ja jättävät varmaan ehkä 10 000 tilille, jotta voivat sillä sitten yllättäviin tilanteisiin varautua, mutta panevat sen yli menevästä osasta enintään 50 000 näille tileille ja saavat sille tuottoa sen sijaan, että ne makaisivat laiskana siellä pankkitilillä, mikä on erittäin viisasta.

Ja jään vieläkin kysymään ja ihmettelemään, mikä on sosiaalidemokraattien yrittäjyyslinja. Mikä se on? Te iskette välillä yrittäjiä niin korville kuin voi suomalainen poliitikko tehdä — ja vaihtoehtoa teiltä ei tule. [Pia Viitanen: Tulee!] Mikä on teidän yrittäjyyslinjanne, kun te tätäkin vastustatte, että saataisiin pääomia suomalaisiin yrityksiin, riskipääomaa, pois täältä pankkitileiltä? Pankkitileillä ne ovat muuten vielä valtion talletussuojan alla, mutta kun ne siirretään tuonne osakepuolelle, niillä ei ole talletussuojaa — eli tässäkin mielessä se on ihan viisasta julkisen valtiovallan kannalta.

Eläkeasiat eivät tähän nyt kyllä kuulu, edustaja Viitanen, mutta totean, että kyllä sosiaalidemokraattien eläkepolitiikka on ollut kylmää suomalaisille eläkeläisille vuodesta 95 lähtien: taitettu indeksi pysyväksi, pohjaosan leikkaus, verokohtelut [Pia Viitanen: Sen palautus!] ja niin edelleen. Kyllä ne ovat niin synkkiä. Kun edustaja Viitanen on täällä ollut 20 vuotta, pian 30 vuotta, niin hän tietää hyvin tarkkaan, mitä silloin tapahtui [Eero Heinäluoma: Vähemmän aikaa kuin edustaja itse!] ja mikä oli muutoinkin Liisan lista silloin 90-luvun lopulla, kun kaikkia perusturvaetuuksia leikattiin, vaikkei ollut minkäänlaista pakkoa — toisin kuin oli tämän vaalikauden alussa. [Mika Kari: Alkaa vaikuttaa muistelmilta!] On aika vähän korjata valtiontaloutta siltä osin, kun se oli teidän kaudellanne, viime kaudella mennyt [Pia Viitanen ja Mika Kari: Arkeologiaa!] täysin kuralle.

20.38 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Varmaan vähän asian vierestä, mutta pyysin puheenvuoron ennen tätä keskustelun voimakasta rajaamista. [Sami Savio: Se sopii!] Edustaja Viitaselta kysyisin: kun puheenjohtaja Rinteen vappulupaus eläkeläisten muistamisesta koskee vain kansan- ja takuueläkkeitä [Pia Viitanen: Ei! Työeläkettä!] — luin sen hyvin tarkoin, olen lukenut sen — niin minulta kysytään tuolla toreilla, miksi puheenjohtaja Rinne unohtaa kokonaan työ- ja yrittäjäeläkkeensaajat. [Sami Savio: Se onkin hyvä kysymys! — Mika Kari: Te olette lukenut oman esityksenne!]

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pysytään tässä asiakohdassa.

20.39 **Eero Heinäluoma sd:** Joo, arvostaisin kyllä sitä. Tässäkin asiakohdassa riittää puhumista. Mutta kun puheenjohtaja Rinne sanoi, että alle 1 400 euroa tienaavien eläkkeitä pitäisi nostaa, niin luulenpa, että siinä luokassa ei kyllä kovin montaa kansaneläkeläistä ja takuueläkeläistä ole. [Toimi Kankaanniemi: Se oli hyvä esitys!] Että kyllä siinä on jo työeläkkeitäkin. [Esko Kivirannan välihuuto — Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Mutta tähän itse asiaan. Olen iloinen, että edustaja Elo, jota pidän rehellisenä miehenä ja asioihin paneutuvana poliitikkona, nyt vastasi tähän edustaja Hoskosen esille ottamaan asiaan, kun edustaja Hoskonen puhui, miten pieniin yrityksiin saa nyt sijoittaa. Edustaja Elo tässä sanoi, että kyllä listattuihin yrityksiin tämä on mahdollista. [Simon Elo: Piti vastata Hoskosen puolesta, kun ei ole paikalla!] — Joo. Se oli minusta arvokasta, että vastasitte, koska on aika tähdellistä, että tiedetään, keitä tämä etu koskee, mitkä yritykset ovat

sellaisia, joihin sijoittamalla tämä hyöty tulee. Vedän sen johtopäätöksen edustaja Elon kertomuksesta, että jos haluan sijoittaa edustaja Hakkaraisen sahayritykseen, niin vain, jos edustaja Hakkarainen listaa yrityksensä pörssiin, se on mahdollista.

Eli tässä puhutaan ihan erilaisesta sijoitustoiminnasta kuin mitä keskustelun alkupuolella annettiin ymmärtää. Aivan erilaisesta. [Simon Elon välihuuto] Minähän en ole sanonut, etteikö täällä ole siis merkittävää yritystoimintaa ja etteikö pörssissä ole arvokasta yritystoimintaa. Minusta on hyvä, että meillä on pörssiyrityksiä ja että meillä on Suomessa pörssi, olkoonkin, että se on Tukholman pörssin alaosasto — joka tapauksessa markkinapaikka, ja se on tärkeä osa markkinataloutta. [Sami Savion välihuuto]

Mutta minusta on hyvä, että on myös muuta yritystoimintaa. Pidän erittäin tärkeänä, että meillä on perheyrityksiä, jotka ovat usein vahvemmin kiinnittyneitä Suomeen, omaan paikkakuntaansa ja omaan henkilöstöönsä kuin nämä neljännesvuosituloksia julkistavat pörssiyritykset, joissa koko ajan katsotaan, pitääkö osakkeenomistajien iloksi ryhtyä uuteen yt-kierrokseen. Ja pidän tärkeänä, että meillä on myös osuustoiminnallisia yrityksiä, jotka ovat juurtuneet tähän maahan ja antavat mahdollisuuden ihmisille osuustoiminnan kautta osallistua liike-elämään ja tehdä itsensä kannalta järkeviä valintoja. Ja pidän sitäkin tärkeänä, että meillä valtion yritystoimintaa. Sekin on taloudessa vakauttava tekijä, ettemme ole täällä Euroopan reunalla tosiasiassa siinä tilanteessa, että tulee erilaista aallokkoa vaikkapa lähialueilla ja sen tuloksena amerikkalaiset suursijoittajat päättävät luopua reuna-alueista ja sen jälkeen meillä on itku ja ikävä ja pakkanen. Eli monipuolinen yritystoiminta, johon pörssi kuuluu, on ihan oikea linja.

Sijoitustili on erittäin hyvä. Jään vain kysymään sitä, miksi se pitää tehdä niin, että on ylimääräisiä veroetuja, [Toimi Kankaanniemi: Veronsiirto!] joilla oikeutetaan niitä aikaisempia vakuutuskuoriin sijoittamisia. [Puhemies koputtaa] Eli tämä lopputulos on, että joku maksaa. Ja sinä maksat, tavallinen palkansaaja ja eläkeläinen, nämä edut, joita täällä nyt tänään ollaan räätälöimässä.

20.42 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Näin se juuri menee. Mutta sen verran kyllä tässä on pakko korjata — en minä tiedä, lukiko edustaja Kiviranta hieman vahingossa vaikkapa keskustan omia papereita, [Esko Kivirannan välihuuto] koska siellähän on puhuttu takuueläkkeistä — että puheenjohtaja Rinteen eläketavoite liittyy nimenomaisesti siihen, että pientä työeläkettä saavia ihmisiä autettaisiin, se ulottuu täysin näihin työeläkkeisiinkin. Olen hyvin hämmästynyt, kuinka edustaja Kiviranta nyt paremmin tietäisi kuin sosiaalidemokraatit itse tietävät, mitä me tavoittelemme.

Tämä on erittäin tärkeä lupaus, ja olen kyllä hieman harmissani nyt, kun olen kuunnellut perussuomalaisten puheenvuoroja useammastakin suusta, että siellä ei tunnuta olevan tässä samalla linjalla [Toimi Kankaanniemen välihuuto] vaan nimenomaan ei sitten haluta tulevaisuudessa parantaa pienituloisten eläkkeensaajien asemaa.

20.43 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Olisi toivottavaa, että edustaja Heinäluoma tulisi sahalle sijoittajaksi. Mutta tämä koskee kyllä listattuja firmoja, niin että ei sinne osakeyhtiö, perheosakeyhtiö, pysty tulemaan, se korjattakoon.

Mutta tähän perussuomalaisten linjaan ja verotukseen. Minä annan ihan semmoisen konkreettisen esimerkin: Eräs metsuri jäi eläkkeelle. Silloin kun hän oli töissä, hänellä oli sahavähennys siitä moottorisahan osuudesta, koska hän joutui sen itse ostamaan, mutta se vähennettiin hänen eläkkeestään, sen sahan osuus. Nyt hänelle jäi pikkuinen eläke sitten,

mutta hän hyvin nuukasti eleli ja sijoitteli niitä pieniä tuloja, mitä siitä jäi, ja on onnistunut siinä toiminnassaan. Nyt hänellä on jopa mönkijä. Hän on 70-vuotias nyt ja varmasti tehnyt pitkän, kovan uran. Eikö me sallita tuo mönkijä tälle miehelle eikä anneta verottajalle sitä mönkijän osuutta siitä? Eikö niin, edustaja Heinäluoma?

20.44 **Eero Heinäluoma sd:** Kyllä, juuri näin, edustaja Hakkarainen, me sallimme ja olemme iloisia ja kannustamme ihmisiä säästämään. Mutta jään vain kysymään, eikö se voi tapahtua normaalin verolainsäädännön mukaisesti. Eikö se voi tapahtua normaalin verolainsäädännön mukaisesti? Minkä takia pitää niille, joilla on sitä ylimääräistä rahaa, antaa ylimääräisiä veroetuja, niin kuin hallitus nyt esittää? Se on kysymykseni olosuhteissa, joissa tulemme jälleen siihen tilanteeseen, että hetken päästä meillä on tuolla ministeri Orpo ja pääministeri Sipilä, jotka sanovat, että ei voi hoitajamitoitusta tehdä, kun ei ole rahaa. [Toimi Kankaanniemi: No ei niihin voikaan luottaa!] Mutta olen huomannut, että täällä ovat eräät muutkin valmiit laittamaan pois 160 miljoonaa, millä lähes toteuttaisi sen hoitajamitoituksen, [Toimi Kankaanniemi: Se on eri asia! — Mika Kari: Sama raha!] lähes toteuttaisi sen hoitajamitoituksen — puhumattakaan sitten siitä, mitä verotuloja tulisi siitä, että meillä olisi hoitajia enemmän töissä ja koulutettaisiin ihmisiä tehtäviin, joita Suomessa tullaan tarvitsemaan lähivuosina vaikka kuinka paljon. Eli nämä ovat arvovalintoja, pidetäänkö veropohja laajana, kaikki maksaa, vai tehdäänkö milloin millekin ryhmälle joku lupaus, että nyt äänestätte meitä, me teemme teille tämmöisen veroedun, ja sitten jätetään sanomatta, että kyllä sen sitten joku toinen maksaa. Kuka sen maksaa? Tavallinen palkansaaja ja eläkeläinen.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1 och 2 i proposition RP 279/2018 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.